

VYSOKÁ ŠKOLA OBCHODNÍ A HOTELOVÁ

Studijní obor: Management hotelnictví a cestovního ruchu

Viktoriya SHUHALEY

JACHTING A JEHO VLIV NA ROZVOJ CESTOVNÍHO
RUCHU V CHORVATSKU

Yachting and its Influence on the Development of Tourism in Croatia

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Vedoucí bakalářské práce: RNDr. Jan Trávníček

Brno, 2015

VYSOKÁ ŠKOLA OBCHODNÍ A HOTELOVÁ

Ústav gastronomie, hotelnictví a cestovního ruchu

Akademický rok: 2014/2015

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Viktoriya Shuhaley

Osobní číslo: 5878009

Studijní program: GHT - Gastronomie, hotelnictví a turismus

Studijní obor: MHCR - Management hotelnictví a cestovního ruchu

TÉMA PRÁCE: JACHTING A JEHO VLIV NA ROZVOJ CESTOVNÍHO RUCHU V CHORVATSKU

TÉMA PRÁCE V AJ: YACHTING AND ITS INFLUENCE ON THE DEVELOPMENT OF TOURISM IN CROATIA

Cíl stanovený pro vypracování BP

1. Teoretická část BP: obecným cílem je vytvořit teoretický přehled tématu a tím i východisko pro analytickou a návrhovou část. Skládá se z úvodu (vymezení problému, zdůvodnění tématu, vymezení hlavního cíle a dílčích cílů, zamýšlený přínos BP), rešerše a teoretických kapitol.
2. Praktická část BP: obecným cílem je realizace vlastního výzkumu dle zvolených metod k tématu jachtingu v Chorvatsku a návrh řešení identifikovaného problému v návrhové části. Mezi doporučené metody patří: komparace, dotazníkové šetření, rozhovor, statistické metody vyhodnocení, testování hypotéz.
 - Analytická část: využití analytických metod k zhodnocení tématu, popis metodologie výzkumu, výzkum, interpretace výsledků.
 - Návrhová část: návrh řešení identifikovaného problému s využitím poznatků z teoretické a analýz z praktické části.

Při zpracování BP vycházejte z pomůcky vydané VŠOH Brno:

Rozsah bakalářské práce bez příloh: 2 AA

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná i elektronická

Seznam doporučené literatury:

[1] HALL, C a Stephen PAGE. The geography of tourism and recreation: environment, place and space. 3rd ed. London: Routledge, c2006, xxi, 427 s. ISBN 0415335604.

[2] NONOTNÝ, František; FORŠT, Jaroslav. Dovolená na jachtě – Kompletní průvodce dovolenou na moři. IFP Publishing. 124 s. ISBN: 978-80-87383-14-8

[3] PODHORSKÝ, Marek. Chorvatské pobřeží: podrobné a přehledné informace o historii, kultuře, přírodě a turistickém zázemí chorvatského pobřeží Jadrana. 5., aktualiz. vyd. Praha: Freytag, 2007. 208 s. ISBN 978-80-7316-303-7.

Další literatura dle doporučení vedoucí/ho bakalářské práce.

Vedoucí bakalářské práce: RNDr. Jan Trávníček
Ústav gastronomie, hotelnictví a cestovního ruchu
podpis vedoucího BP

Datum zadání bakalářské práce: 1. května 2014

Termín odevzdání bakalářské práce: 17. dubna 2015

v Brně dne: 24. dubna 2014

VYSOKÁ ŠKOLA
OBCHODNÍ A HOTELOVÁ s.r.o.
Boskovická 9, 621 00 Brno
LS.

doc. Ing. Jan Hrábe, Ph.D.
Vedoucí ústavu

Ing. Zdeněk Málek, Ph.D.
prorektor pro vzdělávací činnost

Jméno a příjmení autora: Viktoriya Shuhaley
Název bakalářské práce: Jachting a jeho vliv na rozvoj cestovního ruchu v Chorvatsku
Název bakalářské práce v AJ: Yachting and its Influence on the Development of Tourism in Croatia
Studijní obor: Management hotelnictví a cestovního ruchu
Vedoucí bakalářské práce: RNDr. Jan Trávníček
Rok obhajoby: 2015

Anotace:

Bakalářská práce se věnuje tématu jachtingu a jeho vlivu na rozvoj cestovního ruchu v Chorvatsku. Chorvatsko v současnosti představuje významnou destinaci cestovního ruchu, kam každoročně zavítají statisíce turistů z celého světa. Z hlediska České republiky se jedná o jednu z nejnavštěvovanějších cílových zemí českých turistů. Hlavním cílem bakalářské práce je vyhodnotit, jaký turistický region Chorvatska nabízí nejlepší možnosti pro provozování jachtingu. Na základě analýzy sekundárních zdrojů, vlastních zkušeností, dotazníkového šetření s turisty a rozhovoru se zástupci cestovní kanceláře je stanoveno, jaké turistické oblasti Chorvatska přinášejí nejlepší nabídku možností jachtingu. Na základě toho je pak navrženo, jakým způsobem může dále nabídka jachtingu vést k dalšímu rozvoji cestovního ruchu v Chorvatsku.

Annotation:

The bachelor thesis is devoted to the topic of sailing and its influence on the development of tourism in Croatia. Croatia currently represents a significant tourism destination, where every year hundreds of thousands of tourists visiting from all over the world. From the point of view of the Czech Republic is Croatia one of the most visited countries of destination Czech tourists. The main objective of this thesis is to evaluate the tourist region of Croatia offers the

best opportunities to engage in yachting. Based on the analysis of secondary sources, own experience, the survey with tourists and interviews with representatives of the travel agency is established what the tourist region of Croatia deliver the best possible sailing. On this basis, it is suggested, then how also the offer of Yachting may lead to further development of tourism in Croatia.

Klíčová slova:

Cestovní ruch, Chorvatsko, jachting, sport, anketa, rozhovor, příjezdový cestovní ruch.

Key words:

Tourism, Croatia, yachting, sport, survey, interview, inbound tourism.

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci *Jachting a jeho vliv na rozvoj cestovního ruchu* vypracovala samostatně pod vedením *RNDr. Jana Trávníčka* a uvedla v ní všechny použité literární a jiné odborné zdroje v souladu s aktuálně platnými právními předpisy a vnitřními předpisy Vysoké školy obchodní a hotelové.

V Brně dne 17. 4. 2015

vlastnoruční podpis autora

Obsah

Úvod.....	9
I. Teoretická část	12
1 Rešerše	13
2 Cestovní ruch v Chorvatsku.....	16
2.1 Charakteristika Chorvatska.....	19
2.2 Turistické regiony	22
2.3 Statistické sledování cestovního ruchu v Chorvatsku.....	23
3 Jachting jako fenomén v cestovním ruchu.....	26
3.1 Charakteristika jachtingu a jeho typologie	26
3.2 Historie jachtingu – první dny, první závody, vznik jachtařských klubů.....	28
3.3 Terminologie a základy jachtingu – základní pravidla.....	30
II. Praktická část	32
4 Současný jachting v Chorvatsku – zmapování stavu.....	33
4.1 Statistické údaje o cestovním ruchu a provozování jachtingu v Chorvatsku	34
4.2 Jachting a jachtařské přístavy	38
4.2.1 Jachtařské přístavy	38
4.2.2 Jachting	39
4.3 Průzkum v oblasti jachtingu v Chorvatsku	41
5 Metodika a výsledky šetření	43
5.1 Využité metody a postup sběru dat.....	43
5.2 Výzkumná otázka	46
5.3 Charakteristika souboru respondentů.....	46

5.4	Interpretace dosažených výsledků	46
6	Návrhová část	52
	Závěr	53
	Použité zdroje	54
	Seznam obrázků, grafů a tabulek	58

ÚVOD

Cestovní ruch představuje pro mnoho evropských zemí důležitou součást jejich ekonomiky. Lze tak hovořit o tom, že turismus se podílí na rozvoji ekonomické vyspělosti daného státu, čímž je také zvyšována nejenom životní úroveň místního obyvatelstva, ale jsou též přinášeny finanční prostředky do státní pokladny. Ty lze využít za účelem propagace cestovního ruchu a ke zlepšení některých atraktivit (přírodních, kulturních, společenských apod.).

Pobřeží řady členských států Evropské unie umožňuje jak domácím, tak zejména zahraničním turistům využívat místních a zajímavých atraktivit, poznávat zdejší kulturu, památky a tradice. To také platí o námořním cestovním ruchu, který jako výchozí podmínky využívá různorodost krajiny a chráněných oblastí v těchto zemích. I to je jeden z důvodů, proč se námořní turismus považuje za důležitou součást odvětví cestovního ruchu. Dále se také uvádí, že v těchto regionech se na evropských mořských pobřežích nachází více než 51 % lůžkové hotelové kapacity z celé Evropy.¹

Autorka se bakalářskou prací rozhodla věnovat právě problematice jachtingu jakožto důležité součásti námořního cestovního ruchu. Není odvážným tvrzením, jestliže je řečeno, že zájem turistů o jachting a jiné aktivity v rámci námořního turismu ovlivňuje celkovou podobu cestovního ruchu a podílí se tak de facto i na ekonomickém růstu navštívené země. Jedním z takových států je také Chorvatsko, které 1. července 2013 vstoupilo do Evropské unie. Jak se dále zmiňuje Vidučić, vzhledem k přírodnímu uspořádání a krásám krajiny, se může právě v Chorvatsku významně rozvíjet námořní cestovní ruch, včetně oblíbeného jachtingu.²

Také další autoři uvádějí, že se v posledních několika letech zvýšil zájem turistů navštěvující Chorvatsko provozovat vodní sporty, zejména pak jachting. Tato skutečnost souvisí mimo jiné i s další nabídkou této země v oblasti společenského vyžití, sportovních činností a denní i noční zábavy. Námořní cestovní ruch se v Chorvatsku považuje za jedno z nejdůležitějších

¹ Pobřežní a námořní cestovní ruch. *Evropská komise* [online]. 2014 [cit. 2014-10-08]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/maritimeaffairs/policy/coastal_tourism/index_cs.htm.

² VIDUČIĆ, Vinko. Sustainable Development of Maritime Tourism in Croatia 2007–2015. In: *Transition Studies Review*, 2008, vol. 15, issue 2, pp. 321-333. ISSN 1614-4007.

odvětví cestovního ruchu jako takového. Mimo jiné z důvodu, že „*chorvatské pobřeží oplývá četnými ostrovy, plážemi, přírodními lázněmi, přístavy a zátokami, proto přitahují pozornost mnoha lidí.*“³

V rámci této bakalářské práce budou zpracovány nejenom teoretické poznatky o povaze cestovního ruchu v Chorvatsku, ale budou prezentovány také dříve již uskutečněné průzkumy o využívání a atraktivitě jachtingu v Chorvatsku. Obecně lze hovořit o tom, že chorvatské turistické orgány propagují rozvoj jachtingu jako jeden z klíčových okruhů v turismu, kterému je nutno věnovat mimořádnou pozornost. Podle výzkumu „*Tomas Nautika Jahting 2012,*“ který byl uskutečněn Ústavem cestovního ruchu, bylo zjištěno, že jsou účastníci tohoto sportu velmi spokojeni s nabídkou sportovních aktivit v okolí jadranské přírody.⁴

Hlavním cílem bakalářské práce je vyhodnotit, jaký turistický region Chorvatska nabízí nejlepší možnosti pro provozování jachtingu. Na základě zjištěných výsledků budou navržena doporučení, na jejichž základě by mohlo dojít k dalšímu rozvoji cestovního ruchu do této jadranské oblasti. Dílčími cíli práce je také analyzovat současnou nabídku a možnosti jachtingu v rámci cestovního ruchu v Chorvatsku a zjistit, v kterém chorvatském regionu jsou možnosti provozování jachtingu nejideálnější a nejvyužívanější

Základní metodou, užitou v této bakalářské práci, je metoda dotazníkového šetření, které budou podrobeni čeští turisté, kteří v roce 2014 cestovali do Chorvatska. Bude se jednat o vlastní polostandardizovaný dotazník, který autorka práce vytvoří. Distribuce bude probíhat jak elektronickou formou (pro respondenty, kteří Chorvatsko navštívili bez zprostředkovatele), tak i prostřednictvím některých zástupců českých cestovních kanceláří. Jako další metodu lze uvést metodu rozhovoru s odpovědným pracovníkem (nejčastěji delegátem) cestovní kanceláře, s nímž bude hovořeno o současném stavu a nabídce jachtingu v Chorvatsku. S tím také souvisí aplikace metody komparace.

³ Námořní cestovní ruch v Chorvatsku. *Croatia Charter* [online]. 2014 [cit. 2014-10-08]. Dostupné z: <http://www.croatiacharter.com/cz/nautical-vacation.asp>.

⁴ MINISTERSTVO CESTOVNÍHO RUCHU CHORVATSKÉ REPUBLIKY. Průzkum v oblasti jachtingu. *Jaderské moře: Průvodce po pobřeží Chorvatska* [online]. 2014 [cit. 2014-10-08]. Dostupné z: http://www.chorvatsko.cz/aktual/130328_jachting_pruzkum.html.

Bakalářská práce je strukturována do celkem šesti kapitol. První tři kapitoly tvoří teoretickou část, která má podobu literární rešerše a jsou v ní začleněny poznatky o Chorvatsku a o jejím cestovním ruchu, o povaze jachtingu a jsou zde také shrnuty základní literární zdroje, které se této problematice věnují. Větší pozornost pak věnuje autorka praktické části, v níž je formulována hlavní výzkumná otázka, která je prostřednictvím realizace dotazníkového šetření a rozhovorů s respondenty (cestovními kanceláři, dalšími podnikatelskými subjekty) zodpovězena.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 REŠERŠE

Před uskutečněním vlastního výzkumného šetření o možnostech jachtingu v Chorvatsku a jeho vlivu na tamní cestovní ruch byly také vyhledány podobné bakalářské a diplomové práce, které se podobným tématem v minulosti zabývaly. Zde však autorka práce narazila na značný problém, neboť žádná práce, která by se přímo tímto tématem zabývala, neexistuje. Po usilovném hledání byla nalezena jedna od autorky Macháčkové z roku 2010, která se zabývá analýzou a potenciálními možnostmi rozvoje cestovního ruchu a rekreací v Chorvatsku se zaměřením na vodní sporty. Zde však Macháčková neanalyzuje jen jachting, ale i jiné druhy vodních sportů. Nicméně se dá částečně jejich poznatků využít.⁵ Další prací je poté diplomová práce Jelínkové z roku 2012, která se zabývá analýzou cestovního ruchu v Chorvatsku. V této souvislosti také poukazuje na možnost provozování jachtingu a specifikuje některé podmínky, které je nutno dodržet. I tyto informace dokreslují celkový problém, jenž je v této bakalářské práci řešen.⁶

Macháčková ve své práci uvádí jednotlivé mariny, které se na chorvatském pobřeží nacházejí a kategorizuje je na základě toho, v jaké župě se nacházejí. V roce 2009 se v Chorvatsku nacházelo celkem 48 marin s celkovým počtem 16 537 míst ke stání.⁷ Bude tak možno poukázat v rámci analytické části bakalářské práce na současný stav marin a analyzovat, k jakému vývoji od roku 2009 do roku 2015 došlo a jaké změny byly z tohoto hlediska v jednotlivých župách uskutečněny.

⁵ MACHÁČKOVÁ, Zuzana. *Analýza a potenciální možnosti rozvoje cestovního ruchu a rekreace na chorvatském pobřeží s důrazem na vodní sporty*. Diplomová práce. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2010, 101 s. [Elektronická verze]. Dostupné také z: http://theses.cz/id/1o05y1/downloadPraceContent_adipIdno_13909.

⁶ JELÍNKOVÁ, Petra. *Analýza cestovního ruchu*. Diplomová práce. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 2012, 108 s. [Elektronická verze]. Dostupné také z: http://www.vse.cz/vskp/show_file.php?soubor_id=1079949.

⁷ MACHÁČKOVÁ, Zuzana. *Analýza a potenciální možnosti rozvoje cestovního ruchu a rekreace na chorvatském pobřeží s důrazem na vodní sporty*. Diplomová práce. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2010, 101 s. [Elektronická verze], ref. 5.

Macháčková se však při vlastní analýze nespolehala jen na jeden statistický zdroj o počtu marin a vyhledala i další možné zdroje, z čehož následně vyplynulo, že se v roce 2009 v Chorvatsku nacházelo celkem 54 marin, jež měly celkovou kapacitu 19 074 míst. V závěru poté Macháčková uvádí, že „v rámci jachtingu patří chorvatské pobřeží Jaderského moře k nejzajímavějším místům v celé Evropě. Rekreační střediska zaměřená na tento vodní sport poskytují většinou kvalitně vybavené mariny a nabízí také další množství sportovních činností. Vzhledem k tomu, že obliba jachtingu na Jadranu stoupá, přibývá každým rokem nových zájemců o provozování tohoto sportu na Jaderském moři podél východního pobřeží. Mariny se každým rokem stále více a lépe technicky modernizují a současně tak se širokou nabídkou služeb poskytují turistům příjemný pobyt. Díky kvalitním přírodním podmínkám a množstvím přístavů určených pro jachting a plachtění, má Chorvatsko příznivé možnosti v rozvoji aktivního cestovního ruchu na pobřeží.“⁸

Také Jelínková v diplomové práci potvrzuje, že se na chorvatském pobřeží nachází několik desítek marin, které jsou velmi moderně vybavené, řada z nich v posledních letech prošla rozsáhlou rekonstrukcí. Souhlasně s Macháčkovou poukazuje i na řadu doplňkových služeb, které jsou v marinách zájemcům k dispozici. Jako příklad uvádí přístav Dubrovnik. „Tento přístav je k dispozici po celý rok, jeho kapacita činí 425 míst na moři a 140 míst na souši. Cena za jedno místo je vypočítána podle délky lodi, pohybuje se od 38 do 757 EUR za den. V ceně je započítán pronájem místa pro loď, spotřeba vody a elektřiny a použití sociálního zařízení. Další služby jsou k dispozici za poplatek.“⁹

V Chorvatsku mají zájemci možnost provozovat jachting jak s vlastní, tak i s pronajatou lodí. Dle Jelínkové se v Chorvatském turistickém sdružení nachází přes 140 společností, u nichž je

⁸ MACHÁČKOVÁ, Zuzana. *Analýza a potenciální možnosti rozvoje cestovního ruchu a rekreace na chorvatském pobřeží s důrazem na vodní sporty*. Diplomová práce. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2010, 101 s. [Elektronická verze], ref. 5, s. 79.

⁹ JELÍNKOVÁ, Petra. *Analýza cestovního ruchu*. Diplomová práce. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 2012, 108 s. [Elektronická verze], ref. 6, s. 57.

možno si pronajmout celkem 2 700 lodí. Pronájem za stanovenou cenu platí na jeden týden – od soboty do soboty.¹⁰

S ohledem na zjištěné poznatky a nedostatek prací, které by se v České republice zabývaly řešeným problémem, lze se oprávněně domnívat, že bakalářská práce přispěje k objasnění alespoň z části, zda a v jaké míře může jachting přispět k rozvoji cestovního ruchu v Chorvatsku. Na základě stanovených zjištění budou moci být učiněna i příslušná opatření ze strany českých cestovních kancelářů.

¹⁰ JELÍNKOVÁ, Petra. *Analýza cestovního ruchu*. Diplomová práce. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 2012, 108 s. [Elektronická verze], ref. 6.

2 CESTOVNÍ RUCH V CHORVATSKU

Cestovní ruch je podle odborné literatury považován za jedno z nejvýznamnějších průmyslových odvětví, které se navíc stává významným faktorem pro rozvoj národní ekonomiky, i pro rozvoj daného území. Existují některé země, které jsou na příjmech z cestovního ruchu doslova závislé a z návštěvnosti zahraničních i tuzemských turistů tak tyto státy mohou dotovat své obyvatelstvo i jednotlivé obory vlastní činnosti.¹¹ Z tohoto pohledu lze tak uvažovat, jakým způsobem se rozvíjel příjezdový mezinárodní cestovní ruch na jednotlivých kontinentech od roku od roku 1950. Jak vyplývá z níže uvedené tabulky č. 1, do budoucna se počítá s dalším nárůstem turistů, kteří přijíždějí do cizí země, a tím také se zvýšením celkového významu cestovního ruchu na celém světě.

Tabulka č. 1: Vývoj příjezdového mezinárodního cestovního ruchu (v mil.)

<i>Rok</i>	<i>Svět</i>	<i>Afrika</i>	<i>Amerika</i>	<i>Asie - Pacifik</i>	<i>Evropa</i>	<i>Blízký východ</i>
1950	25,3	0,5	7,5	0,2	16,8	0,2
1960	69,3	0,8	16,7	0,9	50,4	0,6
1970	165,8	2,4	42,3	6,2	113,0	1,9
1980	278,1	7,2	62,3	23,0	178,5	7,1
1985	320,1	9,7	65,1	32,9	204,3	8,1
1990	439,5	15,2	92,8	56,2	265,8	9,6
1995	540,6	20,4	109,0	82,4	315,0	13,7
2000	687,0	28,3	128,1	110,5	395,9	24,2
2005	799,0	34,8	133,3	153,6	440,7	36,3
2010	940,0	50,2	150,7	204,4	474,8	60,3
2020	1360	85	199	355	620	101
2030	1809	134	248	535	744	149

Zdroj: HALL, Colin Michael a Stephen J. PAGE. *The Geography of Tourism and Recreation: Environment, Place and Space*. 5th ed. London: Routledge, 2014, 470 s. ISBN 978-0-415-83399-8, s. 2

¹¹ HALL, Colin Michael a Stephen J. PAGE. *The Geography of Tourism and Recreation: Environment, Place and Space*. 3rd ed. London: Routledge, 2006, 427 s. ISBN 0-415-33560-4.

Je tak v návaznosti na tabulku č. 1 patrné, že největší počet turistů přijíždí právě do Evropy, kde bylo v roce 2010 zaznamenáno téměř 475 mil. cestujících. Navíc se do roku 2030 předpokládá, že počet příjezdů se zvýší až na 744 mil., což bude znamenat 41 % všech příjezdů na světě. To by v tomto případě znamenalo, že turisté budou mimo Evropu upřednostňovat také jiné kontinenty, neboť v roce 2010 Evropa zaznamenala celkem 50 % všech světových příjezdů. Stále více turistů bude objevovat kouty Afriky, Ameriky, ale také Asie a Blízkého východu.

Mnoho odborníků pak přichází s jednotlivými definicemi cestovního ruchu, přičemž lze hovořit i o tzv. turismu. Ačkoliv jsou tato slova mnohdy chápána jako synonyma, je zapotřebí je navzájem rozlišovat. Cestovní ruch lze tak chápat jako uskutečňování jednotlivých aktivit lidmi, kteří cestují do lokalit, v nichž se příliš nebudou zdržovat, a nebudou zde navíc pobývat déle než 1 rok. Turismus pak lze v této souvislosti chápat především jako určité odvětví cestovního ruchu. Lze tak citovat Galvasovou a kol., která uvádí, že se jedná o „*souhrn veřejných a soukromých subjektů a organizací, které se podílejí na vývoji, produkci, distribuci, poskytování a marketingu produktů a služeb sloužících potřebám cestujících.*“¹²

Na tomto místě budou uvedeny dvě základní definice cestovního ruchu, které si autorka bakalářské práce vybrala. Jedna z nich pochází od Galvasové a kol. Ta jím označuje souhrn jednotlivých veřejných a soukromých institucí a subjektů, kteří se dále zaměřují na vývoj, realizaci, poskytování a na distribuci řady produktů a služeb, jež mohou být dále k dispozici jednotlivým turistům.¹³

Indrová a kol. uvádí, že cestovní ruch je vymezován jako určité činnosti osob, které na přechodnou dobu cestují do míst (místa), které nespádají do jejich běžného životního prostředí. Doba, po kterou stráví čas na takovém místě, by neměla být delší než 1 rok (pokud se jedná o mezinárodní cestovní ruch), příp. 6 měsíců (uvažuje-li se domácí cestovní ruch).

¹² GALVASOVÁ, Iva a kol. *Průmysl cestovního ruchu*. 1. vyd. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2008, 262 s. ISBN 978-80-87147-06-1, s. 18.

¹³ GALVASOVÁ, Iva a kol., ref. 12.

Zároveň je nutné, aby byla splněna podmínka, že účelem cestování do vymezeného místa nebude realizace výdělečné činnosti v místě pobytu.¹⁴

Ačkoliv cestovní ruch do jisté míry souvisí s cestováním, je zapotřebí od sebe tyto dva pojmy odlišovat. Cestování představuje realizaci cest do různě vzdálených míst, přičemž na každém z nich pobývá krátkodobě. Cestovní ruch však představuje daleko širší termín. Na rozdíl od cestování je o cestovním ruchu hovořeno v té situaci, „*když se cestování stává jevem masovým a je spojeno s poskytováním specifickým služeb (ubytování, stravování, doprava a jiné), které zabezpečují specializované organizace.*“¹⁵

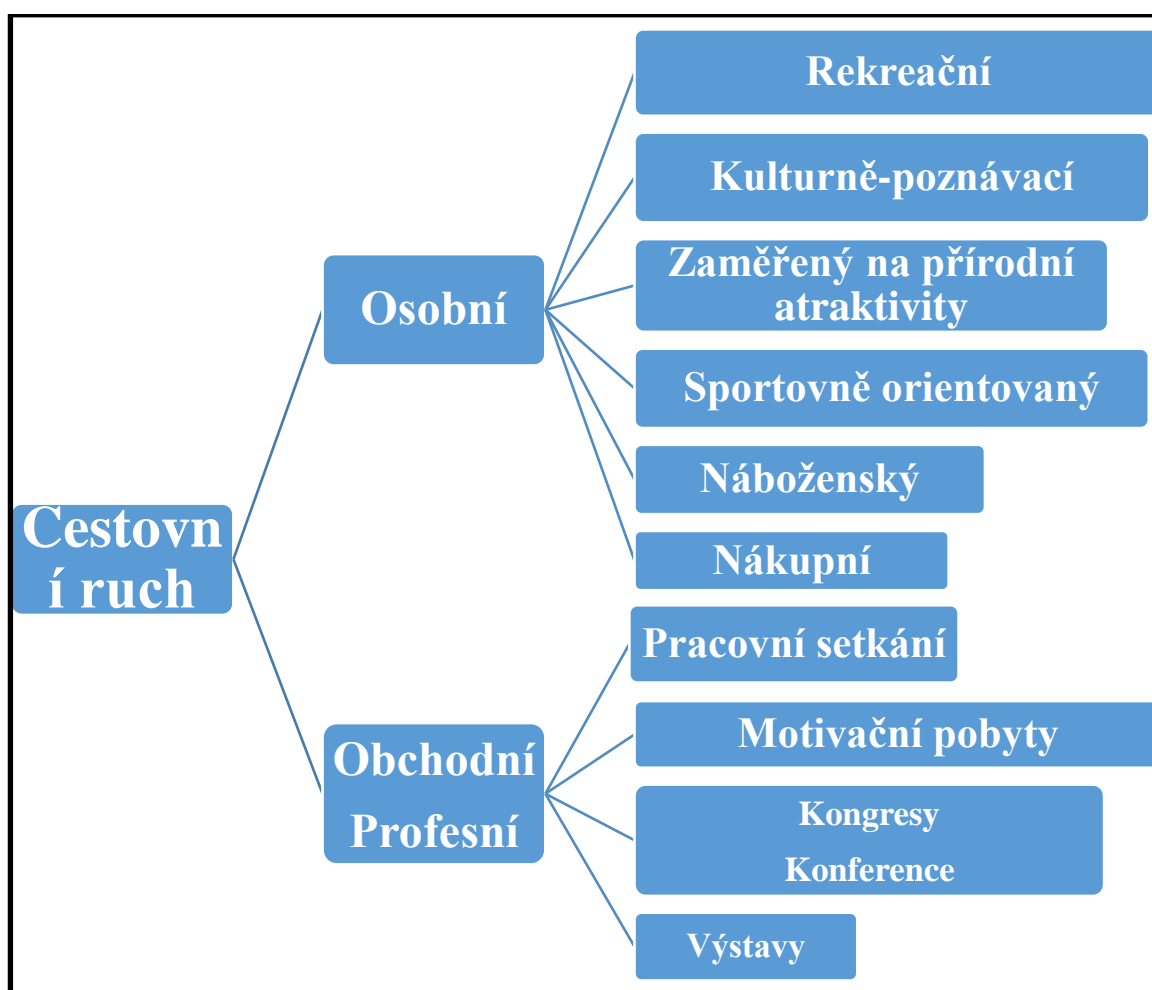
Jak již ostatně z výše uvedeného vyplynulo, cestovat po Chorvatsku, podobně jako po jiných destinacích cestovního ruchu mohou jak samotní chorvatští občané, tak také zahraniční turisté. Proto se z tohoto pohledu rozlišují i základní druhy cestovního ruchu. Ty jsou dále klasifikovány podle vztahu k platební bilanci a lze je označit následujícím způsobem:

- domácí cestovní ruch,
- zahraniční cestovní ruch,
- tranzitní cestovní ruch.

¹⁴ INDROVÁ, Jarmila a kol. Cestovní ruch (základy). 2. přeprac. vyd. Praha: Oeconomica, 2009, 122 s. ISBN 978-80-245-1569-4.

¹⁵ KOTÍKOVÁ, Halina. *Nové trendy v nabídce cestovního ruchu*. 1. vyd. Praha: Grada, 2013, 207 s. ISBN 978-80-247-4603-6, s. 15.

Obrázek č. 1: Schéma typologie cestovního ruchu na jeho jednotlivé formy

Zdroj: PALATKOVÁ, Monika a Jitka ZICHOVÁ. *Ekonomika turismu: turismus České republiky*. 1. vyd. Praha: Grada, 2011, 205 s. ISBN 978-80-247-3748-5, s. 24-26, vlastní úprava.

2.1 Charakteristika Chorvatska

Chorvatsko je v současnosti považováno za jednu z nejvýznamnějších destinací cestovního ruchu, která se nachází na pobřeží Středozemního moře. Tradice cestovního ruchu je datována již od 19. století, kdy se toto odvětví hospodářství začalo postupně rozvíjet až do dnešní podoby.¹⁶

¹⁶ BALDIGARA, Tea a Maja MAMULA. Tourism Statistics in Croatia: Present Status and Future Challenges [Electronic version]. In: *Procedia - Social and Behavioral Sciences, XI International Conference Service Sector in Terms of Changing Environment*, 2012, vol. 44, pp. 53 – 61. Dostupné také z: <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877042812011251>.

Chorvatsko představuje poslední stát, který ke dni 1. července 2013 vstoupil do společenství Evropské unie. Leží na jihu střední Evropy v části Balkánského poloostrova. Jaderským mořem je omílána jeho jižní část. Zaujímá celkovou rozlohu 56 594 km² a sousedí s celkem pěti státy. K nim se řadí Slovinsko, Maďarsko, Srbsko, Bosna a Hercegovina a Černá Hora.¹⁷

Následující tabulka č. 2 uvádí základní informace o Chorvatsku jako o jedné z destinací cestovního ruchu. Jedná se o republiku, v jejímž čele stojí prezident (podobně jako v České republice).

Tabulka č. 2: Základní informace o destinaci cestovního ruchu - Chorvatsku

<i>Údaj</i>	<i>Informace o Chorvatsku</i>
Oficiální název státu česky	Chorvatská republika
Oficiální název státu chorvatsky	Republika Hrvatska
Rozloha	56 542 km ²
Teritoriální plocha moře	31 067 km ²
Celková délka mořského pobřeží	5 835 km (pevninská část – 1 777 km)
Počet ostrovů	1 185 ostrovů, trvale obydlených 47
Nejvyšší hora	Dinara – 1 831 m. n. m.
Počet obyvatel	4 284 889
Hustota obyvatel	75,7 obyvatel/km ²
Podíl ekonomicky aktivního obyvatelstva	52 %
Podíl Chorvatů na celkovém počtu obyvatel	90,42 %
Úřední jazyk	chorvatština
Hlavní město	Záhřeb – 790 000 obyvatel

Zdroj: ZASTUPITELSKÝ ÚŘAD ZÁHŘEB. Chorvatsko: Základní informace o teritoriu. *Oficiální portál pro podnikání a export* [online]. 2014 [cit. 2014-10-31]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/chorvatsko-zakladni-informace-o-teritoriu-18778.html>, vlastní zpracování.

¹⁷ ABRAHAM, Rudolf. *Chorvatsko: velký průvodce*. Brno: CPress, 2012, 318 s. ISBN 978-80-251-3413-9.

Chorvatsko podle výše uvedeného představuje republiku. Úředním jazykem je zde chorvatština. Především však Chorvatsko představuje zemi, kde se přibližně 86 % obyvatelstva hlásí k římskokatolické církvi. Z hlediska administrativního rozčlenění se Chorvatsko dále dělí na jednotlivé regiony a župy.¹⁸ Každá z nich disponuje určitým centrem, k němuž se řadí nejčastěji největší město v daném regionu, tzv. spádová oblast. Pro župy je však dále ještě charakteristické, že člení na menší jednotky označované jako opčiny. Ty mají na starosti komunální správu. V České republice jsou obdobou obce a jejich komunální politika.¹⁹

Chorvatsko je sice považováno za jeden z nejmladších států Evropy, avšak cestovní ruch se na jeho území rozvíjí delší dobu a dnes jej lze považovat za jednu z nejatraktivnějších turistických destinací na celém světě. To je dáno mimo jiné také jeho nabídkou společenských, přírodních a sportovních atraktivit. Ty je možné provozovat na chorvatském pobřeží o celkové délce 1 778 km.²⁰

O významu cestovního ruchu i o samotné charakteristice Chorvatska pro jeho rozvoj hovoří dále Podhorský. Na území tohoto státu se totiž nachází hned sedm míst, které jsou zapsány v Seznamu světového dědictví UNESCO. Lze jmenovat např. Plitvická jezera, baziliku sv. Eufrasie v Poreči nebo okolí města Stari Grad – ostrov Hvar.²¹

Pro Chorvatsko je z hlediska jednotlivých předpokladů charakteristická celá řada kulturních, historických, společenských a přírodních atraktivit, které jsou navštěvovány turisty z celého světa. Následující oddíly bakalářské práce se snaží této problematice v krátkosti dotknout a především poukázat, proč je Chorvatsko významnou cílovou destinací cestovního ruchu.

¹⁸ ABRAHAM, Rudolf, ref. 17.

¹⁹ Administrativní dělení Chorvatska. *Novalia: cestovní kancelář* [online]. ©2006-2015 [cit. 2014-11-01]. Dostupné z: <http://www.novalja.cz/chorvatsko/vylety-priroda/geografie-chorvatska/regiony-chorvatska/>.

²⁰ *Chorvatsko: inspirace na cesty*. 1. vyd. Brno: Lingea, 2014, 143 s. ISBN 978-80-87819-91-3.

²¹ PODHORSKÝ, Marek. *Chorvatské pobřeží: podrobné a přehledné informace o historii, kultuře, přírodě a turistickém zázemí chorvatského pobřeží Jadranu*. 3. aktualiz. vyd. Praha: Freytag & Berndt, 2002, 159 s. ISBN 80-86236-29-3.

Jedním z důvodů je také skutečnost, že se na území Chorvatska nalézá rada památek, jež jsou zapsány na seznamu světového kulturního dědictví UNESCO.

o velmi významnou destinaci cestovního ruchu. Kromě toho se zde daří také rozvíjet námořní cestovní ruch, na což upozorňují někteří autoři.²² Jak bude nejenom v další kapitole (č. 3), ale také v rámci praktické části bakalářské práce analyzováno, jachting jako součást námořního cestovního ruchu umožňuje v mnohých oblastech rozvíjet turismus.

2.2 Turistické regiony

Podle Turistické centrály cestovního ruchu v Chorvatsku je z hlediska turismu území této destinace rozčleněno do celkem 10 turistických regionů, viz obrázek č. 2.

Obrázek č. 2: Turistické regiony Chorvatska

Zdroj: Croatian Tourist Regions. Absolute Dubrovnik [online]. 2014 [cit. 2014-11-02]. Dostupné z: <http://www.absolute-dubrovnik.com/croatia/category/croatian-tourist-regions>, vlastní úprava.

Z obrázku č. 3 jednoznačně vyplývá, že možnosti realizovat námořní cestovní ruch, a tedy také jachting bude v jednotlivých turistických regionech odlišný. V některých z nich totiž budou jen velmi malé či žádné možnosti takovou sportovní aktivitu uskutečňovat. To vyplývá

²² VIDUČIĆ, Vinko, ref. 2.

mimo jiné z toho, že tyto regiony se nacházejí ve vnitrozemí a nemají tedy žádný přístup k moři. Z těchto turistických regionů lze vyzdvihnout Záhřeb, Střední Chorvatsko a Slavonie. Zbylé turistické regiony (celkem 7) se táhnou kolem celého dlouhého chorvatského pobřeží a je tedy zřejmé, že se v těchto oblastech také ve vyšší míře rozvíjí nejenom cestovní ruch jako takový, ale právě i námořní cestovní ruch.

Jachting je v současné době považován za jeden z druhů vodního sportu, který může být provozován kolektivně, i individuálně. Jeho klasifikace je poměrně rozsáhlá, čemuž se bude dále věnovat třetí kapitola v této bakalářské práci. Jak dále uvádí odborná literatura, jachting je možné dále členit na okruhový a námořní, také podle pohlaví, podle typu posádky apod. Chorvatsko je pak z tohoto pohledu považováno za důležitou destinaci, v jejímž rámci lze realizovat dovolenou na jachtě (na moři).²³

Jachting však nelze považovat jen za sportovní aktivitu, ale také za formu životního stylu. Nejenom v Chorvatsku, ale také na celém světě lze najít mnoho posádek a lodí, které většinu roku tráví na lodi a na moři.²⁴

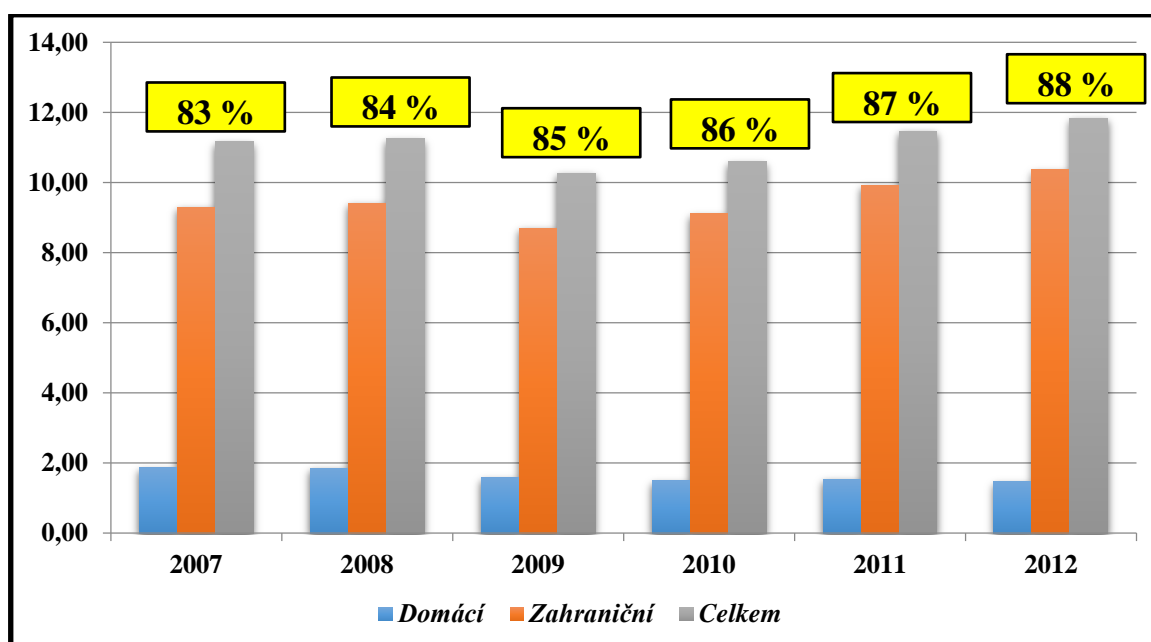
2.3 Statistické sledování cestovního ruchu v Chorvatsku

Jak již bylo zmíněno v jedné z předcházejících kapitol, v současnosti představuje Chorvatsko jednu z nejvýznamnějších turistických destinací. Převažuje však právě příjezdový cestovní ruch, z něhož může také chorvatská ekonomika těžit. Pro relevantní analýzu cestovního ruchu v této oblasti je nutné tyto údaje dále statisticky vyhodnocovat. Graf č. 1 znázorňuje vývoj počtu turistů v Chorvatsku v jednotlivých letech 2007 – 2012.

²³ FORŠT, Jaroslav a František NOVOTNÝ. *Dovolená na jachtě*. Praha: IFP Publishing, 2012, 124 s. ISBN 978-80-87383-14-8.

²⁴ FOURNY, Denis. *Encyklopedie sportu: svět sportu slovem i obrazem*. 1. vyd. Praha: Fortuna, 2003, 372 s. ISBN 80-7321-079-7.

Graf č. 1: Vývoj počtu turistů v Chorvatsku v letech 2007 – 2012 (v mil.)

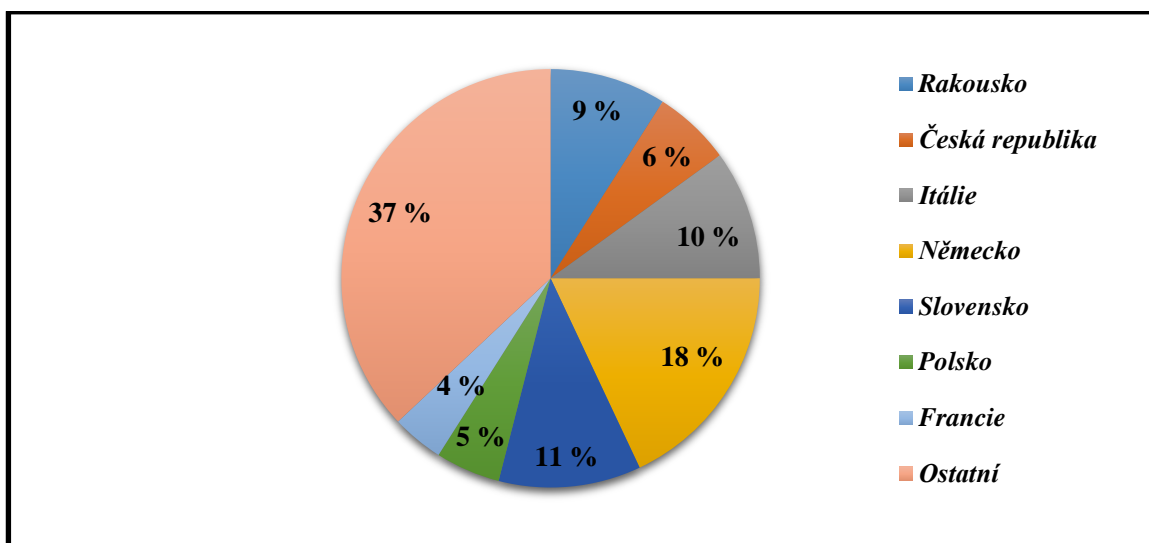

Zdroj: HRVATSKA GOSPODARSKA KOMORA. *Gospodarska kretanja 2013* [online]. Zagreb, 2013 [cit. 2014-11-02]. Dostupné z: https://www.hgk.hr/wp-content/blogs.dir/1/files_mf/gospodarska_kretanja_0397.pdf, s. 40, vlastní úprava.

Z grafu č. 1 je patrné, že v posledních několika letech dochází k postupnému zvyšování zahraničních turistů na celkovém příjezdovém cestovním ruchu. Tento graf poukazuje na celkový počet turistů v Chorvatsku, přičemž rozlišuje, zda se jedná o tuzemské nebo o zahraniční návštěvníky. Ukazuje se, že počet turistů v Chorvatsku v celém sledovaném období roste. V roce 2012 bylo zaznamenáno celkem 11,84 mil. turistů, přičemž 10,37 mil. představovali zahraniční návštěvníci. Na základě této skutečnosti je vhodné si stanovit podíl zahraničních turistů na celkovém počtu turistů v Chorvatsku (tento údaj je v grafu zaznačen ve žlutém rámečku). V roce 2012 byl zaznamenán podíl všech zahraničních účastníků cestovního ruchu v Chorvatsku dokonce 88 %. V témže roce do Chorvatska za účelem trávení dovolené a volného času přicestovalo téměř 12 mil. osob, z toho přes 10 mil. ze zahraničí.

Následující graf č. 2 pak navíc prezentuje také zjištěné údaje o podílu nejvýznamnějších zemí, které v roce 2012 do Chorvatska přicestovaly. Je zřejmé, že mezi nimi jsou také turisté z České republiky. Nejvíce jich ale přijíždí z Itálie, Slovinska a Německa.

Graf č. 2: Podíl zahraničních turistů na celkovém příjezdovém cestovním ruchu v roce 2012

Zdroj: HRVATSKA GOSPODARSKA KOMORA. *Gospodarska kretanja 2013* [online]. Zagreb, 2013 [cit. 2014-11-02]. Dostupné z: https://www.hgk.hr/wp-content/blogs.dir/1/files_mf/gospodarska_kretanja_0397.pdf, s. 40, vlastní úprava.

3 JACHTING JAKO FENOMÉN V CESTOVNÍM RUCHU

Třetí kapitola bakalářské práce je zaměřena na téma jachtingu jako jednoho z důležitých fenoménů v cestovním ruchu, který se uplatňuje nejenom v turismu Chorvatska, ale také v jiných přímořských státech. Další tři podkapitoly jsou věnovány vymezení samotného pojmu jachtingu, jeho klasifikaci, historii a základním termínům v jeho provozování.

3.1 Charakteristika jachtingu a jeho typologie

Jachting se považuje za sport, který je provozován na plachetních lodích, které jsou poháněny hnací silou větru. Základní charakteristikou jachtingu je zde tak plutí lodě na vodě. Lze však také hovořit i o jachtingu, který je provozován na zamrzlé vodě. V tomto případě se tak uvádí označení ledního jachtingu.²⁵ Je však zároveň nutné si uvědomit, že s provozováním jachtingu jsou spojeny určité podmínky či specifika. Proto také Mezinárodní námořní federace (ISAF) vydává pravidla, jimiž se musí jachtaři řídit (platí zejména pro sportovní utkání a soutěže). Na druhé straně se jachting stále častěji považuje i za určitý druh životního stylu.

O tom se zmiňují také další zdroje. Na celém světě lze tak nalézt tisíce lodí a posádek, které tráví podstatnou část roku na moři a na jachtách (plachetnicích). Dnes se tak již za běžnou záležitost považuje např. plavba přes celý Atlantský oceán, což dovedou provozovat již malé lodě. Kromě toho, jachting se také považuje za určitý druh turistiky či cestovního ruchu, a proto mohou být v některých přímořských státech k tomuto typu rekreace vychovávání budoucí námořníci, lodní důstojníci i kapitáni vojenského a obchodního loďstva.²⁶ Samotný termín jachting pochází z anglického slova yacht (jachta). Jachtou pak může být označena jak plachetnice, tak i jednotlivé typy motorových lodí. V širším slova smyslu se jachting nepovažuje jen za způsob jízdy a závodění na plachetnicích, ale též mohou být využívány nafukovací čluny, motorové jachty, vodní skútry či windsurfing. Jachting je také vodním sportem, který je provozován na vnitrozemských vodách, ale také na moři. Základem

²⁵ FOURNY, Denis, ref. 24.

²⁶ ELSTNER, Tomáš. *Rekreační jachting: nejlepší dovolená na moři* [online]. ©2014 [cit. 2014-11-03]. Dostupné z: <http://www.jachty-chorvatsko.cz/prezentace.pdf>.

pěstování jachtingu je fakt, že je ovládnut vítr, a to na základě koordinace postavení plachet a lodě, a to vůči směru větru a postavení kormidla.²⁷

Jachting se člení na dva základní druhy, a to na námořní a na okruhový. Okruhovým jachtingem se má na mysli, že se závodí s otevřenými plachetnicemi na krátkých tratích, které jsou vytyčeny bójemí. Zpravidla je takový druh závodního jachtingu provozován na jezerech a v oblastech pobřežních mořských vod. Jak již bylo řečeno, pro provozování okruhového jachtingu se nejčastěji využívají otevřené plachetnice. Jedná se o malé lodě, které zpravidla dosahují délky 2 – 8 metrů.²⁸

Lze však kromě toho vymezit také lodě (plachetnice) kajutové a námořní, které se nejčastěji využívají k rekreacím nebo k trávení dovolené na jachtě např. na jezerech, ale spíše na moři. Proto se také v této souvislosti využívá označení námořního rekreačního jachtingu. Námořní jachting však může nabývat také závodní podoby. V takovém případě se závodí na velkých okruzích nebo na dlouhých etapových závodech. Závodit se tak může např. přes Atlantik, nebo kolem celého světa.²⁹

Námětem této bakalářské práce však bude pojednání (v její praktické části) o rekreačním námořním jachtingu, který se podle Foršta a Novotného rozvíjí v určitých destinacích. Z nich lze vyzdvihnout zejména Chorvatsko, dále pak Itálii, Řecko nebo Karibik.³⁰

²⁷ SKOŘEPOVÁ, Eva. Jachting, víc než sport. *Marketing magazin* [online]. 2008 [cit. 2014-11-03]. Dostupné z: <http://strategie.e15.cz/prilohy/marketing-magazin/jachting-vic-nez-sport-469238>.

²⁸ SKOŘEPOVÁ, Eva, ref. 27.

²⁹ SKOŘEPOVÁ, Eva, ref. 27.

³⁰ FORŠT, Jaroslav a František NOVOTNÝ, ref. 23.

Obrázek č. 3: Lodě využívané pro rekreační námořní jachting

Zdroj: ELSTNER, Tomáš. Rekreační jachting: nejlepší dovolená na moři [online]. ©2014 [cit. 2014-11-03]. Dostupné z: <http://www.jachty-chorvatsko.cz/prezentace.pdf>, vlastní úprava.

3.2 Historie jachtingu – první dny, první závody, vznik jachtařských klubů

Historie jachtingu je poměrně bohatá a zasahuje až do doby Starého Egypta. Již v té době se totiž lidé začali zajímat o plavby lodí, o plavby na lodích s pohonem, ale i bez něho (s plachtami). Není však možné zcela přesně stanovit, kdy byly první plachetnice využívány, avšak se jak důkaz jejich existence našly jejich malé modely. Je tedy zřejmé, že přibližně kolem 3500 let před n. l. již lidé měli první znalosti o dnešním jachtingu.³¹

Význam využívání jachtingu v tehdejší době lze vidět v tom, že měli jeho účastníci možnost být ve spojení se známým světem. I díky tomu se v hojném počtu využívala lodní doprava také k přepravě osob a zboží. V minulosti se tak tento způsob přepravy jevil jako nejvíce

³¹ GIORGETTI, Franco a Erik ABRANSON. *Slavné plachetnice: historie plachetní plavby od začátků až do dnešních dnů*. 2. vyd. Praha: Slovart, 2011, 304 s. ISBN 978-80-7391-483-7.

významný ze všech druhů doprav. Kromě toho však také lodní doprava, a k tomu se pak řadil také jachting, stávala způsobem, jak mohla být objevována a dobývána nová místa.³²

Jak již bylo výše hovořeno, plachetnice byly využívány lidmi i ve starověku, avšak v té době se samotný název jachtingu nevyužíval. Pojmy jako je jachta či jachting byly do terminologie jejich uživatelů začleněny až mnohem později. Uvádí se rok 1599. V té době byl vydán holandsko-latinský slovník (místo vydání: Amsterdam), v němž byl uveden mimo jiné také termín „jaghen.“ Tím bylo myšleno slovo pronásledování nebo honění. Je tak možno s odkazem na odbornou literaturu se právem domnívat, že slovo jaght (tedy pozdější jachta) představovalo loď poměrně lehkou a zároveň také rychlou.³³

První jachtingový závod byl uskutečněn v roce 1661 anglickým králem Karlem II. Z jeho popudu byla organizována historicky první regata. Trasa tohoto závodu vedla z místa Greenwiche do města Gravesend a zpátky. Jeho soupeřem byl jeho vlastní bratr. Samotný král Karel II. závodil na jachtě Catherine, přičemž v tom stejném roce nechal postavit také druhou jachtu pro svého bratra. Tato druhá jachta nesla jméno Anne.³⁴ První jachtařský klub pak vznikl mnohem později, až v roce 1720. Jmenoval se Vodní klub z Corku (Irsko). Za další jachtařský klub lze označit Královský jachtařský klub, který byl založen v roce 1815 skupinou několika anglických gentlemanů (Jachtařský klub). V jejich klubu se pak konal první závod až v roce 1826.³⁵

Jak je tedy z výše uvedeného patrné, první závody včetně vzniku prvních jachtařských klubů se orientovaly jen na region britských ostrovů (Anglie, Irsko). Teprve později, až kolem roku 1830 se začaly tyto snahy rozvíjet také mimo britskou kolonii. Lze tak uvést např. Švédsko.³⁶

³² SLEIGHT, Steve. *Průvodce světem jachtingu*. 2. vyd. Praha: Knižní klub, 2009, 319 s. ISBN 978-80-242-2501-2.

³³ SLEIGHT, Steve, ref. 32.

³⁴ VRANA, Ivan. *Jachting*. 1. vyd. Praha: Olympia, 1990, 126 s. ISBN 80-7033-016-3.

³⁵ SLEIGHT, Steve, ref. 32.

³⁶ VRANA, Ivan, ref. 34.

3.3 Terminologie a základy jachtingu – základní pravidla

Podle technických pravidel jachtingu je nutné při závodním jachtingu znát několik základních pravidel, s čímž je spojena také určitá terminologie. Ta se může vztahovat jak k samotné lodi, tak i k jejímu vybavení a k terminologii posádky. Posádkou je tak v této souvislosti myšlen závodník, nebo skupina závodníků, kteří mají na starosti obsluhu lodě. Kapitánem je pak jeden ze členů posádky, který je přítomen na palubě. K jeho kompetencím spadá zodpovědnost za loď a posádku a také za všechny osoby, jež se na lodi nacházejí. Je důležité si také vymezit pojem osobní výstroje, což je chápáno jako „*veškeré osobní svršky nesené nebo oblečené posádkou, součásti oblečení přítomné v lodi určené k udržení tepla, sucha, nebo jinak chránící tělo, osobní vztlakové pomůcky, bezpečnostní postroje a další pomůcky oblékané pro udržení osoby na palubě nebo na hladině.*“³⁷

Lod' v terminologii závodního jachtingu představuje sportovní nářadí, které je posádkou využíváno k závodění. Každá loď se tak skládá z několika důležitých částí. Jmenovat lze především: trup, přívěsek trupu, zátěž, takeláž, plachtu či plachty, korekční závaží lodě a případně také další položky použité výstroje. Nepočítají se sem však potraviny a spotřební zboží, dále osobní a přenosné výstroje.³⁸

Další specifické informace dotýkající se techniky jízdy a důležitých vymezení pro rekreační námořní jachting budou v souladu s dostupnými poznatky a současným stavem charakterizovány v následné praktické části práce. Je zde ovšem nutno si alespoň definovat některá pravidla, která by měla být při provozování jachtingu dodržena. Zmiňuje se o nich v této souvislosti mimo jiné Evans.

Jmenovat lze tak především následující základní pravidla plavby na jachtě:

- pravobok se musí vyhnout levoboku – tímto pravidlem je dáno, že plachetnice na větru zprava, myšleno na levoboku, má právo plout jako první a tudíž plachetnice nacházející se na větru zprava, tj. na pravoboku jí musí dát přednost,

³⁷ ISAF. *Technická pravidla jachtingu 2013 - 2016* [online]. 2013, 50 s. [cit. 2014-11-01]. Dostupné z: <http://yachting.in.powernet.cz/dokumenty/ERS-2013cz.pdf>, s. 10.

³⁸ ISAF. *Technická pravidla jachtingu 2013 – 2016*, ref. 37.

- návětrná loď se musí vyhýbat závětrné – jedná se o pravidlo, které se aplikuje v případě, že se dvě lodi ocitají na stejných bocích (např. dvě lodě na pravoboku), tím pádem má právo loď nacházející se v závětrří jako první plout,
- loď, která se nachází vepředu, může plout jako první, a to před plachetnicí, která se nachází vzadu – ta se tak musí vyhýbat přední lodi.³⁹

ISAF také definuje pro rok 2013 až 2016 základní pravidla týkající se závodního jachtingu. K těm se mimo jiné řadí dodržování sportovního chování a pravidel a dodržování zodpovědnosti k životnímu prostředí. Je tím myšleno, že účastníci závodního jachtingu musí vždy být seznámeni s jednotlivými pravidly a také se od nich očekává, že je budou respektovat, řídit se jimi a aplikovat je v samotném závodu. V případě, že by během závodu porušili pravidla sportovního chování, bude následovat trest (např. v podobě odstoupení ze závodu).⁴⁰

³⁹ EVANS, J. *Jachting: praktická příručka. Kompletní průvodce plachtěním a závoděním na malých plachetnicích, katamaránech a rekreačních jachtách*. 1. vyd. Čestlice: Rebo Productions, 2003, 256 s. ISBN 80-7234-249-5.

⁴⁰ ISAF. *Závodní pravidla jachtingu 2013 - 2016* [online]. Praha: Český svaz jachtingu, 2013, 311 s. [cit. 2014-11-03]. Dostupné z: <http://www.ceskakitovafederace.cz/public/files/zavodni-pravidla-okruhove-zavody-2013-2016.pdf>.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 SOUČASNÝ JACHTINGU V CHORVATSKU – ZMAPOVÁNÍ STAVU

Praktická část se věnuje aplikaci současných teoretických poznatků, které byly zpracovány v předcházejících kapitolách. Je především nutno se zabývat zmapováním aktuálního stavu současného jachtingu v Chorvatsku. Jde také o to, aby bylo zjištěno, jaké možnosti k provozování jachtingu jednotlivé regiony v Chorvatsku nabízejí, jaké jsou další nabídky sportovního, kulturního i zábavního vyžití. Veškeré tyto skutečnosti mají vliv na rozvoj cestovního ruchu.

Je možné se oprávněně domnívat, že Chorvatsko představuje jednu z oblíbených zemí turistů ze střední a východní Evropy, avšak cestuje sem každoročně velká část návštěvníků z celého světa. Autorka bakalářské práce poukáže na to, jaký region Chorvatska nabízí nejvhodnější podmínky pro provozování jachtingu, přičemž převážná část čtvrté kapitoly se bude věnovat aktuálnímu zmapování stavu.

Následující pátá kapitola je věnována vlastnímu výzkumnému šetření, které bude zahrnovat ty osoby, jež v roce 2013 a 2014 cestovali do Chorvatska. Bude oslovena cestovní kancelář, kdy za pomoci metody hloubkového rozhovoru budou zjištěny informace o využívání a zájmu jejich klientů o jachting. Bude moci být poukázáno na to, zda teprve v Chorvatsku se klienti cestovní kanceláře s jachtingem seznámili, nebo jeli do Chorvatska již za tímto účelem. Bude realizována anketa, jejímž cílem je vyhodnotit zájem a využívání jachtingu českými turisty v Chorvatsku.

Není však možné se spoléhat přímo jen na vlastní data získaná od cestovní kanceláře, proto také budou osloveny i další, přímo specializované firmy, které se zaměřují na organizování samotných cest – plaveb po Chorvatsku lodí a provozování jachtingu.

Na základě zjištěných údajů dojde k vyhodnocení současných možností jachtingu v Chorvatsku a na základě toho budou navržena doporučení pro další směřování cestovního ruchu.

V České republice neexistuje cestovní kancelář, která by poskytovala přímo možnosti provozovat jachting v Chorvatsku. Většinou je to tak, že turisté cestují s cestovní kanceláří do Chorvatska a zde je pak možno za pomoci delegáta jako zprostředkovatele zájemci umožnit provozovat jachting. Druhým případem je zde, že se domluví skupina osob, které budou tzv. na vlastní pěst hledat přímo v Chorvatsku možnosti jachtingu. Již však existují specializované české firmy, které takovou možnost dovolené českým zájemcům (turistům) umožňují. Tato kapitola má především poukázat na současné možnosti k provozování jachtingu v Chorvatsku, a to i za využití dostupných statistických dat.

4.1 Statistické údaje o cestovním ruchu a provozování jachtingu v Chorvatsku

V rámci kapitoly o statistickém sledování cestovního ruchu a provozování jachtingu v Chorvatsku je možno využít dat, které jsou prezentovány Ministerstvem turismu Chorvatské republiky. Za pomoci srovnání mezi údaji za rok 2012 a 2013 je také možno vyhodnotit, jakým způsobem se měnil zájem turistů o provozování jachtingu, což dává zároveň cenné informace o zvyšující se či snižující poptávce po jachtingu, či obecně po sportovní vyžití jako takovém.

Obecně se považuje pobřeží Jadranu za jednu z významných lokalit či destinací cestovního ruchu, kde je možné provozovat jachting, čehož si všimli také jachtaři z České republiky. Vzhledem k proslulé členitosti Jadranu a jeho tisíci ostrovů, kde se zároveň nalézá řada významných historických památek a přírodních krás, nabízí se zde možnosti pro řadu turistů, aby křižovali moře na jachtě, či na jiném plavidle. Zároveň si zde mohou užívat koupání, a to nejenom v samotném moři na plážích v blízkosti hotelů, ale také v oblasti osamělých zátok. Jak jachtaři z České republiky, tak i z dalších zemí využívají možnosti nájmu lodě u českých nebo chorvatských agentur. Je však již zcela běžné, že si někteří zájemci pořizují vlastní lodě a během zimní sezóny je nechávají v bezpečí chorvatských marin.⁴¹

⁴¹ Jachting a jachtařské přístavy - mariny. *Jaderské moře: Průvodce po pobřeží Chorvatska* [online]. 2014 [cit. 2015-03-01]. Dostupné z: <http://www.chorvatsko.cz/obec/sport/jachting.html>.

Jak je uváděno Ministerstvem turismu Chorvatské republiky, v roce 2013, podobně jako v předcházejícím kalendářním období (2012) spadala největší část lůžek ubytovacích zařízení do oblasti pobřežní části Chorvatska, dále to byly také horské oblasti, lázeňské destinace, jiné turistické lokality, či město Záhřeb, jak je patrné z níže uvedené tabulky č. 3.

Tabulka č. 3: Počet lůžek ubytovacích zařízení v letech 2012 a 2013 dle dané oblasti

<i>Typ lokality</i>	<i>2012</i>	<i>%</i>	<i>2013</i>	<i>%</i>
Pobřeží moře	804 463	91,40	851 405	91,97
Lázeňské destinace	4 626	0,53	4 949	0,53
Horské oblasti	8 815	1,00	9 690	1,05
Jiné turistické lokality	5 468	0,62	5 632	0,61
Záhřeb	9 773	1,11	14 124	1,53
Neturistické lokality	46 514	5,28	41 289	4,31
Celkem	880 170	100,00	925 773	100,00

Zdroj: MINISTARSTVO TURIZMA REPUBLIKE HRVATSKE. *Turizam U Brojkama 2013* [online]. 2014 [cit. 2015-03-01]. Dostupné z: http://www.mint.hr/UserDocsImages/140624_HTZ-TURIZAM-2013_HR.pdf, s. 16, vlastní úprava.

Z výše uvedené tabulky č. 3 vyplývá, že největší podíl lůžek v ubytovacích zařízeních je zaznamenán v lokalitách na mořském pobřeží. Daleko menší podíl lůžek spadá i pod jiné lokality, jako jsou neturistické, lázeňské nebo horské. Lze tak uvažovat o tom, že právě na celém chorvatském pobřeží lze v daleko větší míře využívat a provozovat jachting. Proto se také jeví reálnější, že tito turisté by se s ním měli častěji seznamovat a pokusit se jej na svých dovolených využít.

Podobné statistiky je možné zjistit při zhodnocení celkového počtu přenocování turistů dle jednotlivých lokalit v roce 2012 a v roce 2013, jak je prezentováno v následující tabulce č. 4. Z ní je na první pohled patrné, že se v roce 2013 zvýšil počet přenocování turistů o téměř 4 %, přičemž z více než 90 % turistů nejčastěji přenocují v některém z ubytovacích zařízení, které se nalézá na chorvatském mořském pobřeží. Opět lze tak usuzovat na to, že je zde větší pravděpodobnost vyššího využití a realizování jachtingu.

Tabulka č. 4: Počet přenocování turistů v letech 2012 a 2013 dle dané oblasti

<i>Typ lokality</i>	<i>2012</i>	<i>%</i>	<i>2013</i>	<i>%</i>
Pobřeží moře	58 098	93,1	60 028	92,7
Lázeňské destinace	356	0,6	358	0,6
Horské oblasti	469	0,8	511	0,8
Jiné turistické lokality	2 295	3,7	2 524	3,9
Záhřeb	1 157	1,9	1 334	2,1
Celkem	62 375	100,0	64 755	100,0

Zdroj: MINISTARSTVO TURIZMA REPUBLIKE HRVATSKE. *Turizam U Brojkama 2013* [online]. 2014 [cit. 2015-03-01]. Dostupné z: http://www.mint.hr/UserDocsImages/140624_HTZ-TURIZAM-2013_HR.pdf, s. 23, vlastní úprava.

Na základě údajů získaných ze statistických dat Ministerstva turismu Chorvatské republiky za rok 2013 bylo mimo jiné možno zjistit a porovnat údaje o využívání jachtingu a o počtu jednotlivých přístavů v letech 2012 a 2013. Jak je dále patrné z níže uvedené tabulky č. 5, v roce 2013 se v Chorvatsku nacházelo celkem 67 přístavů, jejichž počet se oproti roku 2012 zvýšil o 14. Je také zřejmé, že došlo k navýšení celkové délky pobřeží pro ukotvení lodí, a to z původních 58 634 metrů v roce 2012 na 63 110 metrů v roce 2013. Veškeré důležité údaje jsou uvedeny níže.

Tabulka č. 5: Základní údaje o kapacitě přístavů v Chorvatsku

<i>Typ lokality</i>	<i>2012</i>	<i>2013</i>
Počet přístavů	53	67
Celkový počet námořních přístavů cestovního ruchu	45	53
Celková plocha akvárií v m ²	3 266 746	3 278 064
Počet vřesovišť v moři	17 454	16 940
Celková délka pobřeží vhodného pro zakotvení lodí (m)	58 634	63 110
Celková plocha přístavů na jednotlivých pozemcích v m²	783 168	799 822

Legenda: Akvárium: nádrž s mořskou nebo sladkovodní vodou, v níž se pěstují vodní rostliny, kde žijí vodní živočichové, mohou dosahovat různých velikostí; vřesoviště: otevřený keřovitý biotop, k jehož vzniku nejčastěji dochází v oblasti neúrodných kyselých půd, ale také v moři.

Zdroj: MINISTARSTVO TURIZMA REPUBLIKE HRVATSKE. *Turizam U Brojkama 2013* [online]. 2014 [cit. 2015-03-01]. Dostupné z: http://www.mint.hr/UserDocsImages/140624_HTZ-TURIZAM-2013_HR.pdf, s. 38, vlastní úprava.

S ohledem na výše uvedené údaje dle tabulky č. 5 lze poukázat na to, že si chorvatská vláda i chorvatské Ministerstvo turismu uvědomuje, jak je pro rozvoj jejího cestovního ruchu důležitý sport jachting. Proto je také neustále na pobřežích Jadranského moře zvyšován počet přístavů, který je využíván pro turismus, tedy pro mezinárodní přepravu osob. Z tabulky č. 5 také vyplývá, že počet těchto přístavů se zvýšil o celkem 18 % (v absolutním vyjádření o celkem 8 přístavů).

Byl také zjišťován počet jednotlivých lodí dle toho, ke které zemi tyto lodě patří. Jak ještě bude v další podkapitole uvedeno, je povinností toho, kdo se chce plavit po jadranských vodách, aby na dobře viditelném místě na lodi vyzdvihl vlajku dané země. Ze statistických dat Ministerstva turismu Chorvatské republiky vyplynulo, že téměř polovina všech lodí, které byly zakotveny v některém z chorvatských přístavů, náležela Chorvatsku (celkem 45,3 %).⁴² Z toho však jednoznačně nevyplývá, zda se jednalo pouze o chorvatské občany, kteří jachtingu využívají. Jak ještě bude uvedeno, velká část turistů využívá při svých dovolených nebo při návštěvě Chorvatska možnosti najmout si některou z chorvatských lodí.

Ze statistických údajů dále také vyplynulo, že v chorvatských námořních přístavech zakotvují lodě italské (16,1 %), německé (11,6 %), rakouské (7,9 %) a slovenské (3,8 %). V roce 2013 bylo zaznamenáno pouze 0,6 % českých lodí.⁴³ Jak již bylo dříve uvedeno, řada jachtařů, zejména z České republiky si lodě pronajímá přímo u české nebo chorvatské agentury, tudíž se na vlastní náklady dopraví do Chorvatska, zde využije možností jachtingu a zpátky opět do České republiky odcestuje (nejčastěji tedy autem). Již menší část jachtařů využívá svých vlastních plavidel. Tyto lodě jachtaři nechávají přes zimní sezónu na území některé z chorvatských marin, a další rok se mohou bez jakéhokoliv vybavení vrátit přímo pro svou loď, kterou zde nechali ukotvenou.

Na závěr této podkapitoly je vhodné se také zmínit o ekonomických přínosech cestovního ruchu v Chorvatsku. Jak vyplynulo z nejnovějších údajů Ministerstva turismu Chorvatské

⁴² MINISTARSTVO TURIZMA REPUBLIKE HRVATSKE. *Turizam U Brojkama 2013* [online]. 2014 [cit. 2015-03-01]. Dostupné z: http://www.mint.hr/UserDocsImages/140624_HTZ-TURIZAM-2013_HR.pdf.

⁴³ MINISTARSTVO TURIZMA REPUBLIKE HRVATSKE. *Turizam U Brojkama 2013* [online], ref. 42.

republiky za rok 2013, byly zaznamenány příjmy z cestování ve výši 7 188 mil. eur, což zároveň znamenalo jejich zvýšení oproti roku 2012 o 5 %. Celkem se tak cestovní ruch podílel na ekonomice 16,5 % - jeho podíl se oproti roku 2012 zvýšil z 15,5 % o 1 procentní bod.⁴⁴ Je tak zcela zřejmé, že cestovní ruch představuje pro Chorvatskou republiku důležitou formu ekonomického zajištění jejích občanů, proto se lze také oprávněně domnívat, že jachting zde bude tvořit důležitou součást toho, jak nadále příjmy a význam cestovního ruchu v dalších letech zvyšovat.

4.2 Jachting a jachtařské přístavy

Jak je dále uváděno, ten, kdo se chce plavit po jadranských vodách, má povinnost poté, co připluje do oblasti chorvatských vod, vyvěsit na nějakém dobře viditelném místě žlutou vlajku „Q“ a zároveň také národní vlajku Chorvatsku. Bez odkladu by také měl návštěvník veplout do některého z mezinárodních přístavních hraničních chorvatských přístavů (označovaných jako tzv. Port of Entry). Pro tyto přístavy je dále charakteristické, že v nich sídlí policejní a celní orgány a dále také správy přístavy, tzv. kapitanáty.⁴⁵

4.2.1 Jachtařské přístavy

Z hlediska jednotlivých typů námořních hraničních přechodů lze v Chorvatsku vyčlenit následující:

- stálé hraniční přechody jsou určeny pro mezinárodní přepravu osob a zboží, k těmto přechodům se řadí Raša Bršica, Rijeka, Zadar, Šibenik, Split, Ploče a Dubrovnik,
- stálé hraniční přechody, jež jsou určeny k mezinárodní přepravě osob: Umag, Poreč, Rovinj, Pula, Mali Lošinj (ostrov Lošinj), Korčula (ostrov Korčula) a Ublj (ostrov Lastovo),
- sezónní hraniční přechody, které jsou určeny k mezinárodní přepravě osob, avšak jsou v provozu pouze v době od 1. dubna do 31. října kalendářního roku, mezi tyto přechody se řadí následující přístavy: ACI marina Umag, Novigrad, Božava (ostrov

⁴⁴ MINISTARSTVO TURIZMA REPUBLIKE HRVATSKE. *Turizam U Brojkama 2013* [online], ref. 58.

⁴⁵ Jachting a jachtařské přístavy - mariny. *Jaderské moře: Průvodce po pobřeží Chorvatska* [online], ref. 41.

Dugi otok), Sali (ostrov Dugi otok), Primošten, Stari Grad (ostrov Hvar), Hvar (ostrov Hvar), Vis (ostrov Vis), Komiza (ostrov Vis), Vela Luka (ostrov Korčula) a Cavtat.⁴⁶

Podle údajů z roku 2012 se v oblasti jadranského přimoří nachází provozuschopných celkem 50 oficiálních jachtařských přístavů, tzv. marin, které se sdružují do tzv. Sdružení chorvatských marin, jež jsou součástí Chorvatské hospodářské komory. Pro tyto mariny je charakteristické, že jsou vybaveny muringy, jež slouží ke stání jachet. K nim jsou přiřazeny přípojky vody a elektrického proudu. V každé marině je také jachtaři k dispozici technický servis, jako jsou např. skluzy, většinou také jeřáby, jež mohou být v moderních marinách i portálové.⁴⁷

Ke zcela typickému vybavení každé mariny patří sanitární zařízení (tj. WC a sprchy), restaurace, snack bar, prodejna potravin. Obchod s jachtařským vybavením lze nalézt v každé větší marině. Charakteristické je existence směnárny a dispozice pračky. Pro většinu jachtařů je také k dispozici připojení k internetu. K dalšímu standardnímu vybavení marin patří parkoviště s oplocením, čerpací stanice pohonných hmot. Nadstandardem již bývají hotelové luxusní pokoje (to je nejčastěji typické pouze pro moderní nebo zmodernizované mariny).⁴⁸

4.2.2 Jachting

Je důležité se dále zmínit o některých pravidlech, které musí jachtaři dodržovat při příjezdu a při pobytu na jachtách nebo na lodích v jadranské námořní oblasti. Lze tak dále citovat, že „dne 26. července 2013 začala platit nová Vyhláška o podmínkách pro příjezd a pobyt cizích jachet a lodí určených pro sport a zábavu ve vnitřních mořských vodách a teritoriálním moři Chorvatské republiky (Uredba o uvjetima za dolazak i boravak stranih jahti i brodica namijenjenih sportu i razonodi u unutarnjim morskim vodama i teritorijalnom moru Republike Hrvatske – NN 97/13), kterou se sjednocují práva a povinnosti občanů členských

⁴⁶ Jachting a jachtařské přístavy - mariny. *Jaderské moře: Průvodce po pobřeží Chorvatska* [online], ref. 41.

⁴⁷ Přehled jachtařských přístavů (marin) v Chorvatsku. *Jaderské moře: Průvodce po pobřeží Chorvatska* [online]. 2012 [cit. 2015-03-09]. Dostupné z: <http://www.chorvatsko.cz/tema/jachtmar.html>.

⁴⁸ Přehled jachtařských přístavů (marin) v Chorvatsku. *Jaderské moře: Průvodce po pobřeží Chorvatska* [online], ref. 47.

*zemí Evropské unie a dalších cizích občanů s právy a povinnostmi chorvatských občanů při plavbě na jachtách a lodích v Chorvatské republice. Nejvýznamnější novinkou v porovnání s předešlou právní úpravou je zrušení nálepky "viněty" (vinjeta, dříve vydané viněty platí do vypršení jejich platnosti) a "seznamu posádky" (crew list), tedy omezení počtu osob, které mohou na cizích (zahraničních) jachtách a lodích pobývat (maximálně do 230 procent kapacity plavidla). Do konce roku 2013 musí cizí jachtaři platit všechny poplatky stejně jako v předchozích letech. Od 1. ledna se sjednotí poplatky a způsob placení za všechna plavidla stejných technických parametrů bez ohledu na státní příslušnost a účel. V případě, že se na jachtě či lodi nenachází její vlastník nebo člen jeho užší rodiny, musí mít uživatel plnou moc podepsanou vlastníkem.*⁴⁹

Pro velitele plavidla, které připlouvá do Chorvatské republiky po moři, je povinností, aby se podrobil hraniční kontrole, aby ověřil stávající seznam své posádky a všech cestujících, kteří se na daném plavidle nacházejí. Je také jeho povinností, aby byly zaplacený veškeré poplatky, které souvisejí s bezpečností platby po moři a s ochranou moře před případným znečištěním, platí se také poplatek za užívání objektů za účelem bezpečnosti platby. Velitel plavidla je také povinen provést platbu pobytové taxy a přihlásit k pobytu cizí státní příslušníky na plavidle, a to dle tamních právních předpisů.⁵⁰

Před započítáním plavby má velitel plavidla, které kotví v Chorvatské republice, povinnost provést platbu všech předepsaných poplatků za bezpečnost platby a ochranu moře před znečištěním, také provést platbu za používání objektů bezpečnosti platby, zaplatí dále pobytovou taxu a přihlásí k pobytu cizí státní příslušníky na plavidle, a to dle tamních právních předpisů. „*Na plavidle, které se plaví v Chorvatské republice, se musí kvůli ověření nacházet následující dokumenty v originálu: potvrzení, že byly zaplacený předepsané poplatky; osvědčení, že je plavidlo způsobilé k plavbě; osvědčení, že je osoba, která velí plavidlu, způsobilá k řízení plavidla v souladu s národními pravidly země, pod jehož vlajkou pluje, nebo v souladu s předpisy Chorvatské republiky; potvrzení o pojištění odpovědnosti za škody způsobené třetím osobám: osvědčení o vlastnictví nebo plná moc k jeho užívání. Velitel*

⁴⁹ Jachting a jachtařské přístavy - mariny. *Jaderské moře: Průvodce po pobřeží Chorvatska* [online], ref. 41.

⁵⁰ Jachting a jachtařské přístavy - mariny. *Jaderské moře: Průvodce po pobřeží Chorvatska* [online], ref. 41.

*plavidla je před odplutím z Chorvatské republiky povinen podrobit se hraniční kontrole; ověřit seznam posádky a cestujících, kteří se nacházejí na plavidle, v Přístavním kapitanátu nebo jeho pobočce. Předpisy a formuláře jsou k dispozici na stránkách Ministerstva moře, dopravy a infrastruktury Chorvatské republiky.*⁵¹

4.3 Průzkum v oblasti jachtingu v Chorvatsku

Chorvatské turistické orgány považují sport typu jachtingu za důležitou součást chorvatské strategie rozvoje cestovního ruchu. Dokonce mu přiřkládají význam jednoho z deseti rozvojových produktů, na něž je nutno se v budoucnu výrazněji zaměřovat. To ostatně také vyplývá z vyhodnocených výsledků průzkumu, který byl realizován pod názvem „Tomas Nautika Jahting 2012.“ Ten byl realizován pod hlavičkou Ústavu cestovního ruchu. Cílem průzkumu bylo vyhodnotit, jaký je současný stav jachtingu v Chorvatské republice, jaké jsou jeho přednosti, ale také nedostatky, jaká je současná turistická nabídka, zda ji jachtaři využívají apod.⁵²

Bylo zjištěno, že jachtaři byli velmi spokojeni s krásami jadranské přírody a také s osobní bezpečností. Bylo vyhodnoceno, že oceňovali takové prvky, jako je ochota personálu, dostupnost informací o jadranských přístavech, stav pronajímaných pravidel, velmi dobrá gastronomická nabídka v jednotlivých turistických destinacích, dobrá dopravní dostupnost v daném přístavu, z něhož mohou vyplouvat, prostorové uspořádání přístavů, jakož i celková nabídka pro ně, jako pro jachtaře.⁵³

Podle webového zdroje, který výsledky o tomto průzkumu prezentoval, bylo dále zjištěno, že došlo k nárůstu *„podílu kratších pobytů a pokles pobytů delších. Délka pobytu klesla ze 14 na 12 noclehů, z toho přibližně 7 nocí tráví jachtaři v marinách, jednu až dvě noci v místních přístavištích a zbytek nocí kotví mimo přístaviště a mariny. Na najímaných plavidlech*

⁵¹ Jachting a jachtařské přístavy - mariny. *Jaderské moře: Průvodce po pobřeží Chorvatska* [online], ref. 41.

⁵² MINISTERSTVO CESTOVNÍHO RUCHU CHORVATSKÉ REPUBLIKY. Průzkum v oblasti jachtingu. *Jaderské moře: Průvodce po pobřeží Chorvatska* [online], ref. 4.

⁵³ MINISTERSTVO CESTOVNÍHO RUCHU CHORVATSKÉ REPUBLIKY. Průzkum v oblasti jachtingu. *Jaderské moře: Průvodce po pobřeží Chorvatska* [online], ref. 4.

*(charter) uskutečnili jachtaři průměrně 9 noclehů a při svých plavbách navštívili obvykle 3 mariny. Jachtaři při svých plavbách utráceli průměrně 100 eur denně, přitom výdaje charterových jachtařů byly ve srovnání s ostatními jachtaři (tj. těmi, kteří přijeli na vlastních lodích) přibližně dvojnásobné. Na tom se však značnou částkou podílely náklady na charter jachty. Mezi těmito jachtaři nejvíce utráceli Francouzi, Rusové a Angličané, mezi ostatními jachtaři pak Italové. Ve srovnání s rokem 2007 klesly denní výdaje u charterových jachtařů o 6 %, u ostatních o 13 %, avšak vzhledem k tomu, že podíl charter – jachtařů stoupl, tak se rozdíl mezi oběma skupinami téměř vyrovnal.*⁵⁴

⁵⁴ MINISTERSTVO CESTOVNÍHO RUCHU CHORVATSKÉ REPUBLIKY. Průzkum v oblasti jachtingu. *Jaderské moře: Průvodce po pobřeží Chorvatska* [online], ref. 4.

5 METODIKA A VÝSLEDKY ŠETŘENÍ

Kapitola se v analytické části bakalářské práce zabývá nejenom metodami a plánem, jak bude probíhat výzkum mezi českými turisty a českými cestovními kanceláři o významu jachtingu a jeho využívání v návaznosti na rozvoj cestovního ruchu v Chorvatsku. Bude zde možno poukázat také na dosažené výsledky. Je třeba pamatovat také na to, že výsledky dosažené jednotlivými typy metod povedou k návrhu, jak do budoucna lépe jachtingu v činnosti cestovních kanceláří lépe využívat.

Ukazuje se, že se stále více se zvyšuje poptávka po jachtingu ze strany turistů i klientů cestovních kanceláří. Nejinak je tomu v případě Chorvatska jako významné destinace cestovního ruchu. Je zapotřebí však zjistit, jaké možnosti Chorvatsko skýtá – tedy jakou nabídku každý z chorvatských regionů nabízí, a to s ohledem na provozování jachtingu českými turisty. K řešení výzkumného problému přispělo nejenom zmapování současného stavu jachtingu na území Chorvatska (viz předcházející kapitola 4), ale také zrealizování vlastního výzkumného šetření v podobě ankety s turisty a rozhovoru s pracovníkem tří českých cestovních kanceláří a některých firem, které se na tuto oblast specializují.

5.1 Využití metody a postup sběru dat

V České republice neexistuje cestovní kancelář, která by poskytovala přímo možnosti provozovat jachting v Chorvatsku. Většinou je to tak, že turisté cestují s cestovní kanceláří do Chorvatska a zde je pak možno za pomoci delegáta jako zprostředkovatele zájemci umožnit provozovat jachting. Druhým případem je zde, že se domluví skupina osob, které budou tzv. na vlastní pěst hledat přímo v Chorvatsku možnosti jachtingu. Již však existují specializované české firmy, které takovou možnost dovolené českým zájemcům (turistům) umožňují.

Lze se tedy oprávněně domnívat, že pro objektivnost získaných údajů je vhodné oslovit ne jednu, ale tři cestovní kanceláře, aby bylo k dispozici dostatek dat. Lze zároveň pravděpodobně očekávat, že řada klientů cestovních kanceláří odmítne spolupracovat. Jedná se o:

- **CK Alexandria:** Josefská 16, Brno, 602 00, tel.: 542 424 000, mobil: 774 679 739, e-mail: brno@alexandria.cz.

- **CK Dalma Tour:** umístění v rámci Obchodního centra MAX, Kubíčková 8, Brno-Bystřec, 635 00, tel.: 515 551 510, mobil: 775 904 811, e-mail: info@dalmatour.cz.
- **CK FIRO-Tour:** Koblížná 17, Brno, 602 00, tel.: 542 218 403, e-mail: brno@firotour.cz.

Kromě toho existují i další, přímo specializované firmy, či podnikatelé, kteří se zaměřují na organizování samotných cest – plaveb po Chorvatsku lodí a provozování jachtingu. Tyto subjekty je vhodné kontaktovat elektronickou cestou (přes e-mail). Nebude se možno zřejmě spoléhat jen na data z cestovních kanceláří:

- **David Vaniš:** dovolená na jachtě, kapitánské kurzy, web: <http://www.namornik.cz/>, adresa: Oldřichov v Hájích 305, okr. Liberec, e-mail: vanispro@volny.cz, mobil: 608 975097.
- **Adriahome:** Tomášikova 50/B, 831 03 Bratislava Slovenska Republika. Tel.: +421 (0)2 4569-0058. Mobil: +421 (0) 903 355 847. E-mail: info@adriahome.com. Web: <http://www.adriahome.com>.
- **EuroMarina:** adresa: Křižíkova 2832/4, 702 00, Ostrava - Moravská Ostrava. Tel.:724 250 430. E-mail: valovy@euromarina.cz.
- **AZ Euro Yachting:** adresa: Seifertova 81, 130 00 Praha 3. E-mail: info@najachtu.cz. Web: www.NAJACHTU.cz.

Z výše uvedeného je tedy zřejmé, že bude využito několik metod, jejichž prostřednictvím bude dosaženo hlavního cíle bakalářské práce. K těmto metodám se řadí uskutečnění dotazníkového šetření (ankety – oslovení budou někteří klienti tří výše uvedených cestovních kanceláří). Za tímto účelem byl vytvořen vlastní dotazník, který měl celkem 10 otázek (dotazování probíhalo osobně). Jedná se o dotazník nestandardizovaný, vlastně vytvořený, který nebyl doposud v žádném šetření ještě aplikován. Otázky byly následující:

- Proč jste se rozhodl/a pro destinaci Chorvatsko? (max. 2 odpovědi)
- V jakém turistickém letovisku jste byl/a ubytována?
- Cestoval/a jste do Chorvatska s cestovní kanceláří nebo po vlastní ose?

- Jaký byl motiv Vaší cesty? (max. 2 odpovědi)
- Provozoval/a jste v Chorvatsku nějaký sport?
- Provozoval/a jste v Chorvatsku jachting?
- Domníváte se, že turistické letoviště nabídlo dostatečně dobré podmínky k provozování jachtingu?
- Je podle Vašeho názoru Chorvatsko vhodným místem k provozování jachtingu?
- Jaký je Váš věk?
- Jaké je Vaše pohlaví?

Jako druhá metoda bylo využito rozhovoru (písemného i osobního dotazování). Tato metoda byla využita u respondentů tří cestovních kanceláří a dalších podnikatelských subjektů, které se zabývají realizací jachtingu a pořádání plaveb pro turisty v Chorvatsku (viz výše). Pokládány jim byly následující otázky (navštíveny byly cestovní kanceláře, kde dotazování probíhalo osobně a odpovědi byly zaznamenávány na papír, do předem daného formuláře, u daných podnikatelských subjektů – vzhledem k tomu, že nepocházejí z Brna, probíhalo dotazování písemně, skrze e-mail):

- Které regiony Chorvatska podle Vás nabízejí nejlepší podmínky pro provozování jachtingu?
- Jaká pravidla či podmínky musí být ze strany turistů při jachtingu splněny?
- Jaký zájem je o jachting mezi českými turisty? Mají obecně zájem o sportovní vyžití na dovolené v Chorvatsku?
- Provozují jachting stále stejní klienti, nebo se daří získávat také nové zájemce o tento sport?
- Převažuje na jachtách posádka s vlastním kapitánem (Čechem, který má absolvovány kapitánské zkoušky), nebo je nutno z Vaší strany zajistit kapitána pro obsluhu jachty?

5.2 Výzkumná otázka

Byla stanovena jedna výzkumná otázka, k níž se vztahovaly jednotlivé otázky v anketě, i uskutečněný rozhovor a písemné dotazování s podnikatelskými subjekty. Tato otázka zní: Jaký region Chorvatska nabízí nejvhodnější podmínky pro provozování jachtingu?

5.3 Charakteristika souboru respondentů

Jak již vyplynulo z předcházejících podkapitol, lze soubor respondentů rozdělit do tří podskupin, a to na cestovní kanceláře, další podnikatelské subjekty a klienty cestovních kanceláří. Cestovní kanceláře byly osloveny tři – z Brna, jedna se o pobočky cestovních kanceláří Alexandria, Dalma Tour a FIRO-Tour. Podnikatelské subjekty byly osloveny čtyři z různých částí České republiky, jedna dokonce ze Slovenska.

Klientů cestovních kanceláří se podařilo oslovit celkem 60, přičemž s účastí na dotazníkovém šetření (anketě) souhlasilo 51. Návratnost činila tedy 85 %. Z hlediska věku se jednalo téměř o vyrovnaný výzkumný vzorek – obsahoval celkem 28 žen (55 %) a 23 mužů (45 %). S ohledem na jejich věk se jeví jako nejvýznamnější skupina respondentů ve věkové kategorii 26-39 let: celkem 38 osob (75 %). V ostatních kategoriích bylo rozložení klientů cestovních kanceláří již rovnoměrnější: do 25 let (5 osob – 10 %), 40-53 let (3 osoby – 5 %) a více než 54 let (5 osoby – 10 %). Lze tedy hovořit o tom, že typickým představitelem respondenta, který byl osloven pro potřeby ankety bakalářské práce, byla osoba ženského pohlaví ve věku maximálně do 39 let.

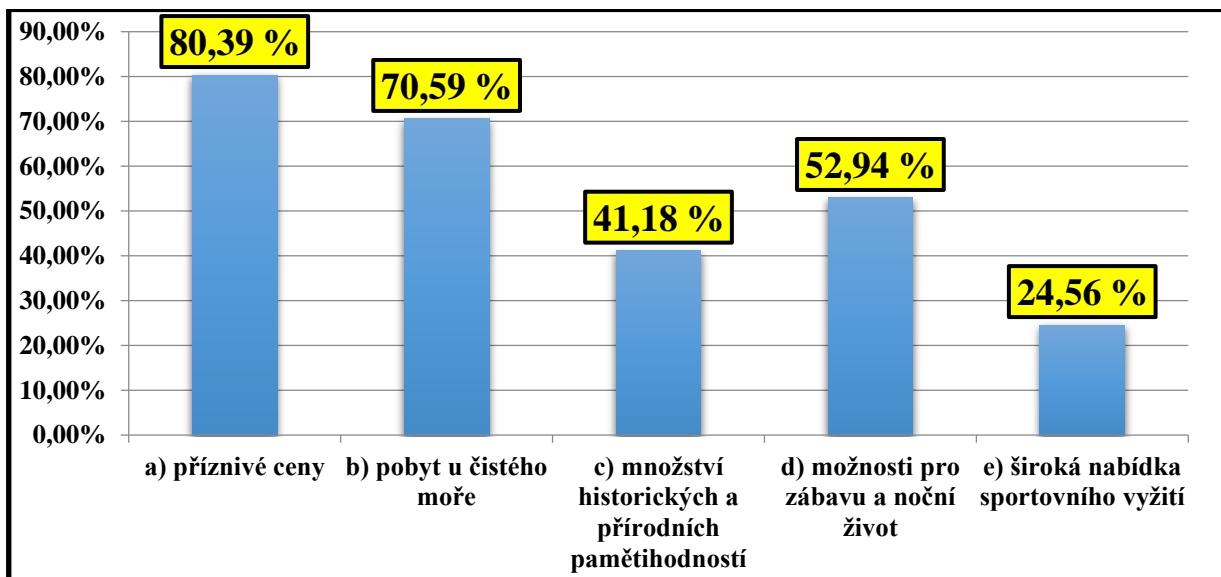
5.4 Interpretace dosažených výsledků

Následující podkapitola se věnuje vymezení základních dosažených výsledků, a to především skrze dosažené údaje z dotazníkového šetření. Následovat budou také základní zjištění z rozhovoru. Pro vymezení některých otázek z ankety budou vytvořeny také přehledné sloupcové grafy, v nichž budou v procentech vyjádřeny základní údaje od oslovených klientů cestovních kanceláří.

První otázka v rámci ankety se zaměřovala na zjištění, z jakého důvodu se respondenti rozhodli cestovat právě do destinace Chorvatska. Mohli vyznačit celkem 2 odpovědi –

uzavřené (z nabídky celkem 5 odpovědí), případně využít volnou výpověď. Bylo možno poukázat na to, že většina z nich vyjádřila skutečnost, že Chorvatsko nabízí příznivé ceny, a že mohou strávit pobyt u čistého moře, jak je to patrné z následujícího grafu č. 3.

Graf č. 3: Rozhodnutí respondentů k výběru Chorvatska jako destinace cestovního ruchu

Zdroj: vlastní zpracování.

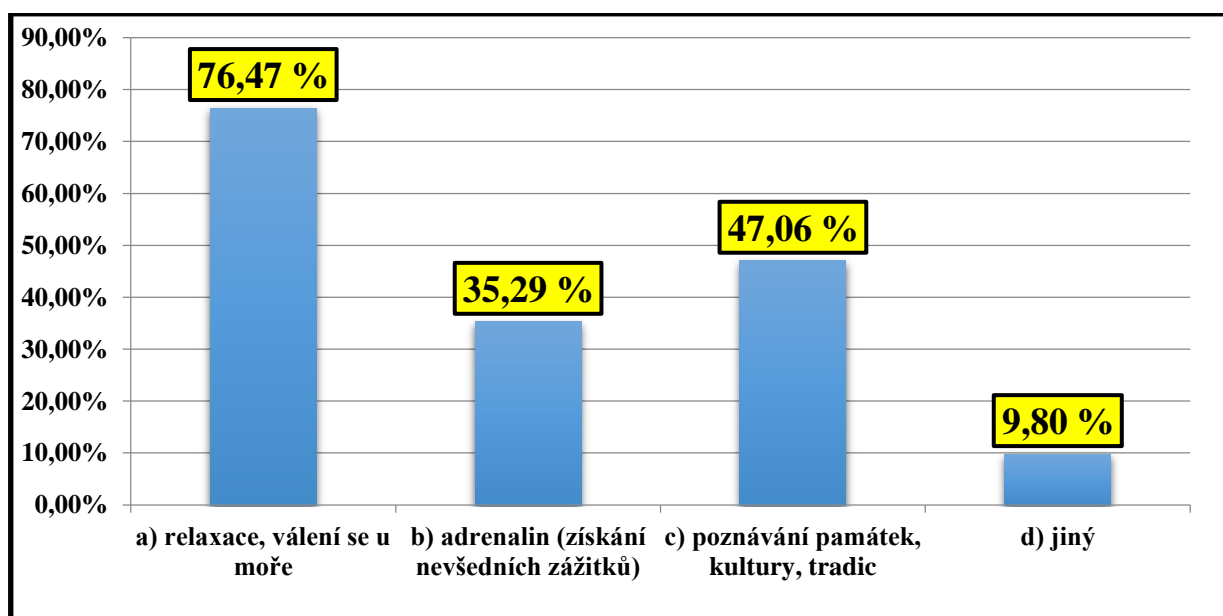
Jak je patrné z grafu č. 3, nejčastěji se respondenti rozhodují o výběru Chorvatska na základě příznivých cen (80 %), díky tomu, že se jedná o pobyt u moře (71 %) a že jsou v Chorvatsku dobré možnosti pro zábavu a noční život (53 %). Jako nejméně častý důvod pro výběr Chorvatska se jeví jeho široká nabídka sportovního využití (25 %). Lze tedy očekávat, že Chorvatsko je vybíráno lidmi, kteří si chtějí užít pohodovou dovolenou a využít ji spíše pasivně.

V rámci otázky č. 2 bylo také zjišťováno, v jakém turistickém letovisku byli respondenti ubytováni. Vzhledem k tomu, že respondenti uváděli řadu jednotlivých letovisk, byly tyto seřazeny do turistických regionů. Jako nejčastější, kam respondenti cestovali, se jeví Severní a Střední Dalmácie. Jsou to právě tyto regiony, v nichž se zároveň jeví velmi vhodné možnosti pro provozování jachtingu, jak bylo zjištěno z rozhovorů s odborníky (cestovní kanceláře, další podnikatelské subjekty).

Za pomoci otázky č. 3 bylo možno poukázat, zda respondenti cestují do Chorvatska po vlastní ose, nebo s cestovní kanceláří. Většina uváděla, že je to právě s cestovní kanceláří. Vyjádřilo se tak celkem 42 respondentů (82 %), zbylých 9 respondentů (18 %) uvedlo, že využije svých navigačních schopností a možnosti procestovat Chorvatsko, bez toho aniž by byli vázáni na nějaký subjekt.

V rámci otázky č. 4 bylo zjišťováno, jaký byl motiv cesty respondentů. Uvést mohli maximálně dvě kategorie odpovědí. Výsledky jsou zaznamenány v grafu č. 4, z něhož je patrné, že nejčastěji respondenti cestovali do Chorvatska z důvodu relaxace, chtějí se válet u moře. Teprve poté následují adrenalinové zážitky.

Graf č. 4: Motiv respondentů cest do Chorvatska

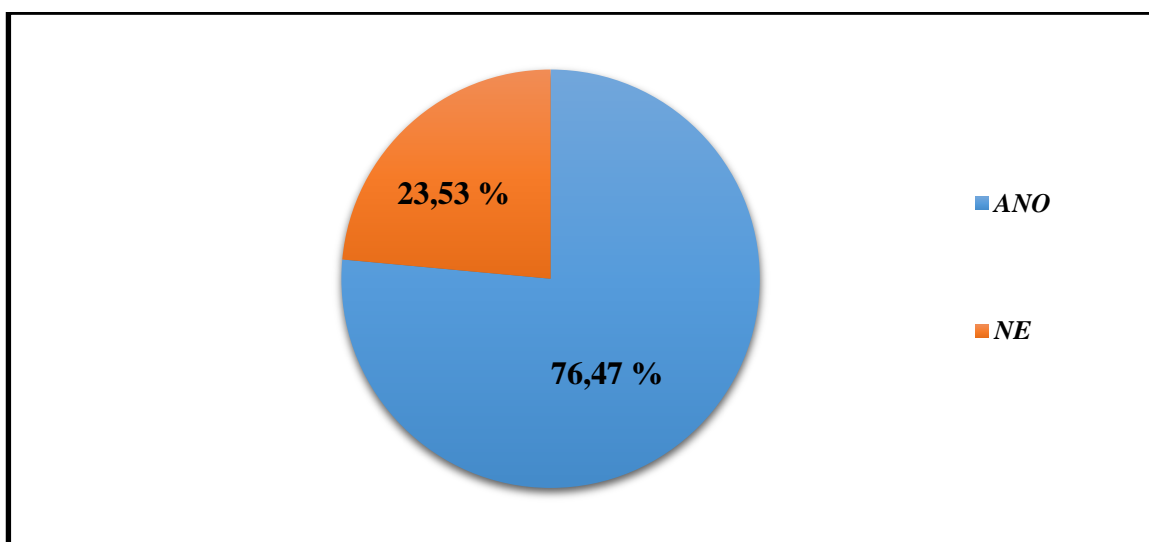
Zdroj: vlastní zpracování.

Na základě grafu č. 4 je patrné, že největší podíl respondentů z celkového počtu uvádí relaxaci, možnost válení se u moře. To byl ostatně motiv cest do Chorvatska celkem 76 % respondentů. V případě dalších motivů je již zastoupení nižší. Jako druhý motiv je uváděno také poznávání památek, kultury a tradic (47 %), přičemž na třetím místě je možnost získání adrenalinových – nevšedních zážitků (35 %). Na základě těchto údajů lze očekávat, že z celkového počtu oslovených 51 respondentů jich bude v Chorvatsku provozovat jachting jen několik.

Ostatně to se projevilo také při odpovědi na otázku č. 5, kdy bylo zjišťováno, zda respondenti provozovali v Chorvatsku nějaký sport. Tato otázka byla do dotazníku (ankety) zařazena záměrně, aby bylo možno vytřídit respondenty, kteří se nějakému sportu v Chorvatsku věnovali. S nimi pak bylo možno dále rozebírat možnosti jachtingu v této destinaci. Celkem 17 respondentů (33 %) uvedlo, že v Chorvatsku na dovolené provozovalo nějaký sport. Dalších 34 respondentů v Chorvatsku žádný sport neprovozovalo 67 %. Z uváděných sportů to byl plážový volejbal a řada vodních sportů – jachting, windsurfing, surfování, několik jedinců uvádělo také nešední adrenalinové zážitky – lezení po skalách, bungee-jumping aj.

Prostřednictvím otázky č. 6 bylo možno poukázat na to, zda respondenti, kteří provozovali nějaký sport v Chorvatsku, provozovali jachting. Je zřejmé dle grafu č. 5, že jachting ze všech sportů převažuje.

Graf č. 5: Provozování jachtingu v Chorvatsku

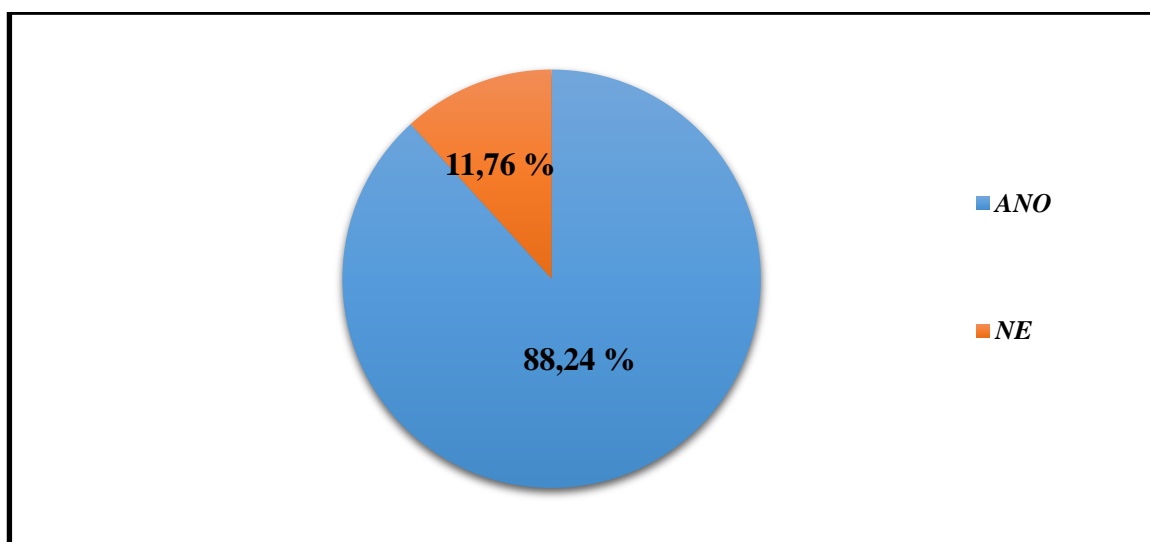
Zdroj: vlastní zpracování.

Dle grafu č. 5 je zřejmé, že v Chorvatsku provozovalo jachting celkem 76 % všech respondentů, z těch, kteří zde provozovali nějaký sport. Z toho lze usuzovat, že jachting je jedním z oblíbených sportů, který je možno provozovat v případě dovolené v destinaci Chorvatsko. Ukazuje se také navíc (což vyplynulo z rozhovoru s odborníky), že někteří klienti cestují do Chorvatska výhradně za možnostmi provozovat jachting, což je pro ně primární činnost, kterou lze zde realizovat.

Na základě položení otázky č. 7 bylo zjištěno, že podle respondentů letoviska v oblasti Střední a Severní Dalmácie poskytují velmi výhodné podmínky pro provozování jachtingu. Je to dáno mimo jiné i zdejšími klimatickými podmínkami a tím, že se zde nacházejí důležitá letoviska cestovního ruchu. I proto se v těchto regionech neustále mariny modernizují, rekonstruují, umožňují poskytování dalších doplňkových služeb. Někteří respondenti uváděli, a to zejména ti z jiných oblastí (Istrie, Jižní Dalmácie), že mariny poskytují jenom základní služby, a ne i ty doplňkové, jako např. občerstvení, hotely apod.

Za pomoci grafu č. 6 bylo možno uvést základní zjištění z celé ankety, a to zda se dle respondentů jeví Chorvatsko jako vhodné místo k provozování jachtingu. I přes to, že někteří respondenti před tím uváděli několik nedostatků v rámci marin, celkově lze považovat Chorvatsko za významnou destinaci k provozování jachtingu.

Graf č. 6: Chorvatsko jako vhodné místo k provozování jachtingu

Zdroj: vlastní zpracování.

Závěr dotazníkového šetření (ankety) lze uzavřít tím, že pro celkem 88 % respondentů je Chorvatsko vhodným místem, kde lze provozovat jachting. K podobným výsledkům bylo možno dojít také za pomoci rozhovorů s jednotlivými odborníky. Z jejich jednotlivých odpovědí lze dojít k následujícím zjištěním:

- Nejlepší podmínky jsou z hlediska možného provozování jachtingu v oblastech Severní a Střední Dalmácie, podobně, jak to již vyplynulo z ankety.

- Turisté dle dostupných údajů musí splnit řadu důležitých podmínek, zejména, co se týče odborných schopností a znalostí, to je dáno zákonem.
- Mezi českými turisty dochází ke stále vyššímu zájmu o jachting obecně, přičemž Chorvatsko se z tohoto pohledu jeví jako ideální destinace. Za poslední tři roky došlo v případě českých cestovních kanceláří k nárůstu o zájem jachtingu o cca 18 %.
- Problémem však je, že se nedaří získávat nové klienty, jako spíše ty, co se považují za zavedené klienty cestovních kanceláří, příp. se jedná o známé či dobré přátele těchto klientů, kteří začnou mít o jachting zájem. Využívá se tak dobrých referencí.
- V případě provozování jachtingu se využívá zejména chorvatských společností, kdy cestovní kanceláře nemají v moci zajišťovat tyto aktivity. Proto se řada Čechů obrací přímo na specializované firmy, které mají v tomto oboru více zkušeností.

6 NÁVRHOVÁ ČÁST

Na základě zjištěných údajů z výzkumného šetření vyplynulo, že mezi českými turisty je o provozování jachtingu stále vyšší zájem. Přesto je patrné, že většina cestujících do Chorvatska si chce užít především pěknou dovolenou, mají zájem relaxovat, lenořit na pláži, užívat si volných dnů. Přeci jenom o adrenalinové či sportovní zážitky má zájem menší počet turistů. S ohledem na další informace o možnostech jachtingu v Chorvatsku je vhodné doporučit určité návrhy, které by bylo možno prezentovat cestovním kancelářím. Ty v nich mohou vidět potenciál dalších tržeb:

- Realizaci většího marketingového průzkumu, který by prozatím probíhal pouze na území Jihomoravského kraje – zapojili by se do něj turisté, kteří cestují, nebo v minulosti cestovali do Chorvatska. Muselo by se jednat o reprezentativní výzkum. Ačkoliv bakalářská práce poukázala na některé možnosti, je nutno vyjádřit, že nemohla pracovat s reprezentativním souborem respondentů, což snižuje její generalizaci.
- Vytvořit 2 produkty – zájezdy, které by byly výhradně orientovány na zájemce o jachting.
- Vytvořit webový portál pro zájemce o jachting z České republiky – dnes neexistuje dostatek informací o těchto možnostech. Navíc není zcela jasné, v jakých podmínkách jsou jednotlivé mariny v Chorvatsku. To by mohlo být změněno na úrovni jednotlivých cestovních kanceláří – vytvořil by se speciální typ prospektu (propagačního materiálu), který by byl dostupný také na webových stránkách cestovní kanceláře.
- Z hlediska marketingu více tuto oblast propracovat – větší propagace jachtingu v České republice v návaznosti na cestování do Chorvatska.

ZÁVĚR

Jak již bylo uvedeno v úvodu bakalářské práce, cestovní ruch se jeví jako vysoce potenciální odvětví národního hospodářství. Nejinak je tomu také v České republice. Pobřeží řady členských států Evropské unie umožňuje jak domácím, tak zejména zahraničním turistům využívat místních a zajímavých atraktivit, poznávat zdejší kulturu, památky a tradice. To také platí o námořním cestovním ruchu, který jako výchozí podmínky využívá různorodost krajiny a chráněných oblastí v těchto zemích. I to je jeden z důvodů, proč se námořní turismus považuje za důležitou součást odvětví cestovního ruchu.

V této bakalářské práci se autorka věnovala tématice jachtingu, který může představovat důležitou roli při rozvoji cestovního ruchu v Chorvatsku. Nehledě na to, že Chorvatsko je jednou z nejoblíbenějších destinací cestovního ruchu českých turistů, kteří každoročně navštěvují tuto zemi. Jak bylo možno poukázat z teoretického i praktického hlediska, Chorvatsko má dostatečné možnosti k provozování jachtingu, ačkoliv úroveň a kvalita jednotlivých marin se od sebe vzájemně liší. To má samozřejmě i vliv na rozhodování turistů, jaký konkrétní region navštívit.

Autorka si stanovila jako hlavní cíl bakalářské práce analyzovat zájem a využívání jachtingu u českých turistů, kteří cestují do Chorvatska s některou z českých cestovních kanceláří či vlastní dopravou. Na základě zjištěných výsledků mohla být navržena, na jejichž základě by mohlo dojít k dalšímu rozvoji cestovního ruchu do této jadranské oblasti.

Z hlediska realizovaného dotazníkového šetření i rozhovoru s odborníky bylo možno prokázat, že zájem o jachting v Chorvatsku mezi českými turisty roste, zvýšil se za poslední tři roky o 18 %. Přesto se stále velká část turistů rozhoduje trávit v Chorvatsku dovolenou, která bude zaměřena na relaxaci, užívání si pobytu u moře, načerpání nových sil. Přesto se jeví využívání jachtingu jako součásti zájezdu vysoce potenciální, a měl by být tedy cestovními kancelářemi nabízen jeden až dva druhy zájezdů se zaměřením na jachting do oblasti Severní a Střední Dalmácie, kde jsou nejideálnější podmínky pro jeho provozování.

POUŽITÉ ZDROJE

Tištěné zdroje:

- [1] ABRAHAM, Rudolf. *Chorvatsko: velký průvodce*. Brno: CPress, 2012, 318 s. ISBN 978-80-251-3413-9.
- [2] *Chorvatsko: inspirace na cesty*. 1. vyd. Brno: Lingea, 2014, 143 s. ISBN 978-80-87819-91-3.
- [3] EVANS, J. *Jachting: praktická příručka. Kompletní průvodce plachtěním a závoděním na malých plachetnicích, katamaránech a rekreačních jachtách*. 1. vyd. Čestlice: Rebo Productions, 2003, 256 s. ISBN 80-7234-249-5.
- [4] FORŠT, Jaroslav a František NOVOTNÝ. *Dovolená na jachtě*. Praha: IFP Publishing, 2012, 124 s. ISBN 978-80-87383-14-8.
- [5] FOURNY, Denis. *Encyklopedie sportu: svět sportu slovem i obrazem*. 1. vyd. Praha: Fortuna, 2003, 372 s. ISBN 80-7321-079-7.
- [6] GALVASOVÁ, Iva a kol. *Průmysl cestovního ruchu*. 1. vyd. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2008, 262 s. ISBN 978-80-87147-06-1.
- [7] GIORGETTI, Franco a Erik ABRANSON. *Slavné plachetnice: historie plachetní plavby od začátků až do dnešních dnů*. 2. vyd. Praha: Slovart, 2011, 304 s. ISBN 978-80-7391-483-7.
- [8] HALL, Colin Michael a Stephen J. PAGE. *The Geography of Tourism and Recreation: Environment, Place and Space*. 5th ed. London: Routledge, 2014, 470 s. ISBN 978-0-415-83399-8.
- [9] HALL, Colin Michael a Stephen J. PAGE. *The Geography of Tourism and Recreation: Environment, Place and Space*. 3rd ed. London: Routledge, 2006, 427 s. ISBN 0-415-33560-4.
- [10] INDROVÁ, Jarmila a kol. *Cestovní ruch (základy)*. 2. přeprac. vyd. Praha: Oeconomica, 2009, 122 s. ISBN 978-80-245-1569-4.
- [11] KOTÍKOVÁ, Halina. *Nové trendy v nabídce cestovního ruchu*. 1. vyd. Praha: Grada, 2013, 207 s. ISBN 978-80-247-4603-6.
- [12] PALATKOVÁ, Monika a Jitka ZICHOVÁ. *Ekonomika turismu: turismus České republiky*. 1. vyd. Praha: Grada, 2011, 205 s. ISBN 978-80-247-3748-5.

- [13] PODHORSKÝ, Marek. *Chorvatské pobřeží: podrobné a přehledné informace o historii, kultuře, přírodě a turistickém zázemí chorvatského pobřeží Jadranu*. 3. aktualiz. vyd. Praha: Freytag & Berndt, 2002, 159 s. ISBN 80-86236-29-3.
- [14] RYGLOVÁ, Kateřina, Michal BURIAN a Ida VAJČNEROVÁ. *Cestovní ruch - podnikatelské principy a příležitosti v praxi*. 1. vyd. Praha: Grada, 2011, 213 s. ISBN 978-80-247-4039-3.
- [15] SLEIGHT, Steve. *Průvodce světem jachtingu*. 2. vyd. Praha: Knižní klub, 2009, 319 s. ISBN 978-80-242-2501-2.
- [16] VIDUČIĆ, Vinko. Sustainable Development of Maritime Tourism in Croatia 2007–2015. In: *Transition Studies Review*, 2008, vol. 15, issue 2, pp. 321-333. ISSN 1614-4007.
- [17] VRANA, Ivan. *Jachting*. 1. vyd. Praha: Olympia, 1990, 126 s. ISBN 80-7033-016-3.

Internetové zdroje:

- [18] Administrativní dělení Chorvatska. *Novalia: cestovní kancelář* [online]. ©2006-2015 [cit. 2014-11-01]. Dostupné z: <http://www.novalja.cz/chorvatsko/vylety-priroda/geografie-chorvatska/regiony-chorvatska/>.
- [19] BALDIGARA, Tea a Maja MAMULA. Tourism Statistics in Croatia: Present Status and Future Challenges [Electronic version]. In: *Procedia - Social and Behavioral Sciences, XI International Conference Service Sector in Terms of Changing Environment*, 2012, vol. 44, pp. 53 – 61. Dostupné také z: <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877042812011251>.
- [20] CROATIAN NATIONAL TOURIST BOARD. Regions. *Croatia.hr* [online]. 2014 [cit. 2014-11-02]. Dostupné z: <http://croatia.hr/en-GB/Destinations?cFw2OA%3d%3d>.
- [21] Croatian Tourist Regions. *Absolute Dubrovnik* [online]. 2014 [cit. 2014-11-02]. Dostupné z: <http://www.absolute-dubrovnik.com/croatia/category/croatian-tourist-regions>.
- [22] ELSTNER, Tomáš. *Rekreační jachting: nejlepší dovolená na moři* [online]. ©2014 [cit. 2014-11-03]. Dostupné z: <http://www.jachty-chorvatsko.cz/prezentace.pdf>.

- [23] HRVATSKA GOSPODARSKA KOMORA. *Gospodarska kretanja 2013* [online]. Zagreb, 2013 [cit. 2014-11-02]. Dostupné z:
https://www.hgk.hr/wp-content/blogs.dir/1/files_mf/gospodarska_kretanja_0397.pdf.
- [24] ISAF. *Technická pravidla jachtingu 2013 - 2016* [online]. 2013, 50 s. [cit. 2014-11-01]. Dostupné z: <http://yachting.in.powernet.cz/dokumenty/ERS-2013cz.pdf>.
- [25] ISAF. *Závodní pravidla jachtingu 2013 - 2016* [online]. Praha: Český svaz jachtingu, 2013, 311 s. [cit. 2014-11-03]. Dostupné z:
<http://www.ceskakitovafederace.cz/public/files/zavodni-pravidla-okruhove-zavody-2013-2016.pdf>.
- [26] Jachting a jachtařské přístavy - mariny. *Jaderské moře: Průvodce po pobřeží Chorvatska* [online]. 2014 [cit. 2015-03-01]. Dostupné z:
<http://www.chorvatsko.cz/obec/sport/jachting.html>.
- [27] JELÍNKOVÁ, Petra. *Analýza cestovního ruchu*. Diplomová práce. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 2012, 108 s. [Elektronická verze]. Dostupné také z:
http://www.vse.cz/vskp/show_file.php?soubor_id=1079949.
- [28] MACHÁČKOVÁ, Zuzana. *Analýza a potenciální možnosti rozvoje cestovního ruchu a rekreace na chorvatském pobřeží s důrazem na vodní sporty*. Diplomová práce. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2010, 101 s. [Elektronická verze]. Dostupné také z:
http://theses.cz/id/1o05y1/downloadPraceContent_adipIdno_13909.
- [29] MINISTARSTVO TURIZMA REPUBLIKE HRVATSKE. *Turizam U Brojkama 2013* [online]. 2014 [cit. 2015-03-01]. Dostupné z:
http://www.mint.hr/UserDocsImages/140624_HTZ-TURIZAM-2013_HR.pdf.
- [30] MINISTERSTVO CESTOVNÍHO RUCHU CHORVATSKÉ REPUBLIKY. *Průzkum v oblasti jachtingu. Jaderské moře: Průvodce po pobřeží Chorvatska* [online]. 2014 [cit. 2014-10-08]. Dostupné z:
http://www.chorvatsko.cz/aktual/130328_jachting_pruzum.html.
- [31] Námořní cestovní ruch v Chorvatsku. *Croatia Charter* [online]. 2014 [cit. 2014-10-08]. Dostupné z: <http://www.croatiacharter.com/cz/nautical-vacation.asp>.
- [32] Pobřežní a námořní cestovní ruch. *Evropská komise* [online]. 2014 [cit. 2014-10-08]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/maritimeaffairs/policy/coastal_tourism/index_cs.htm.

- [33] Přehled jachtařských přístavů (marin) v Chorvatsku. *Jaderské moře: Průvodce po pobřeží Chorvatska* [online]. 2012 [cit. 2015-03-09]. Dostupné z: <http://www.chorvatsko.cz/tema/jachtmar.html>.
- [34] SKOŘEPOVÁ, Eva. Jachting, víc než sport. *Marketing magazín* [online]. 2008 [cit. 2014-11-03]. Dostupné z: <http://strategie.e15.cz/prilohy/marketing-magazin/jachting-vic-nez-sport-469238>.
- [35] ZASTUPITELSKÝ ÚŘAD ZÁHŘEB. Chorvatsko: Základní informace o teritoriu. *Oficiální portál pro podnikání a export* [online]. 2014 [cit. 2014-10-31]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/chorvatsko-zakladni-informace-o-teritoriu-18778.html>.

SEZNAM OBRÁZKŮ, GRAFŮ A TABULEK

Tabulka č. 1: Vývoj příjezdového mezinárodního cestovního ruchu (v mil.)	16
Obrázek č. 1: Schéma typologie cestovního ruchu na jeho jednotlivé formy	19
Tabulka č. 2: Základní informace o destinaci cestovního ruchu - Chorvatsku.....	20
Obrázek č. 2: Turistické regiony Chorvatska	22
Graf č. 1: Vývoj počtu turistů v Chorvatsku v letech 2007 – 2012 (v mil.)	24
Graf č. 2: Podíl zahraničních turistů na celkovém příjezdovém cestovním ruchu v roce 2012	25
Obrázek č. 3: Lodě využívané pro rekreační námořní jachting.....	28
Tabulka č. 3: Počet lůžek ubytovacích zařízení v letech 2012 a 2013 dle dané oblasti	35
Tabulka č. 4: Počet přenocování turistů v letech 2012 a 2013 dle dané oblasti	36
Tabulka č. 5: Základní údaje o kapacitě přístavů v Chorvatsku	36
Graf č. 3: Rozhodnutí respondentů k výběru Chorvatska jako destinace cestovního ruchu	47
Graf č. 4: Motiv respondentů cest do Chorvatska	48
Graf č. 5: Provozování jachtingu v Chorvatsku.....	49
Graf č. 6: Chorvatsko jako vhodné místo k provozování jachtingu	50